

GALATEN

3:1-18

Rechtvaardiging door geloof en het verschil
tussen wetticisme en heiligheid door
de Geest.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/galaten/3-1-18

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De opbouw van de brief aan de Galaten	3 min	5
2	Iemand dwaas noemen en de houding van het hart	4 min	6
3	Wetticisme als geestelijke misleiding	3 min	8
4	De judaïsten voegen de wet toe aan Christus	2 min	10
5	Gehoorzaamheid uit liefde in plaats van angst	3 min	11
6	Ulysses en Orpheus bij de sirenen	4 min	12
7	Verleiding overwinnen door liefde voor Jezus	3 min	14
8	Genade is geen vrijbrief om te zondigen	3 min	16
9	De ceremoniële wet als schaduw van Christus	3 min	18
10	Kerkelijke gewoonten en voedselvoorschriften	3 min	19
11	Kerkbezoek als maatstaf voor geestelijkheid	3 min	21
12	Gemeenschap en wat God van iedereen vraagt	4 min	22
13	Zelfonderzoek naar liefde en gehoorzaamheid	3 min	24
14	Jezus en Zijn discipelen op de sabbat	3 min	25

15	De Geest ontvangen door geloof	3 min	27
16	Verdergaan door de Geest of op eigen kracht	2 min	29
17	Zonde haten en zondaars liefhebben	4 min	30
18	Heiligheid zonder wetticisme of losbandigheid	5 min	32
19	Abraham gerechtvaardigd vóór de besnijdenis	2 min	34
20	Door geloof een kind van Abraham	2 min	36
21	Abrahams afkomst en zijn geestelijke kinderen	4 min	37
22	Alle volken gezegend door Abrahams geloof	2 min	40
23	De wet brengt overtreders onder de vloek	3 min	41
24	Leven door geloof en vertrouwen op Jezus	3 min	42
25	Christus draagt onze vloek aan het kruis	3 min	45
26	Word of Faith over ziekte, armoede en dood	4 min	47
27	Verlost van de vloek en Gods toorn	3 min	49
28	De zegen van Abraham en de welvaartsleer	3 min	51
29	Abrahams zegen is toegerekende gerechtigheid	5 min	52

30	Een bekrachtigd verbond blijft bindend	3 min	56
31	De latere wet verandert Gods belofte niet	3 min	57
32	Christus is het beloofde Zaad van Abraham	3 min	59
33	Israël, de gemeente en de verbondsbeloften	2 min	60
	Om verder te lezen		61

1

De opbouw van de brief aan de Galaten

We slaan nu Galaten hoofdstuk 3 op. Ik houd van het boek Galaten. Wanneer ik bij hoofdstuk 3 kom, ben ik geneigd te zeggen dat dit waarschijnlijk mijn favoriete hoofdstuk in Galaten is. Maar als we dan bij hoofdstuk 4 komen, zal ik daar weer naar kijken en zeggen: ‘Nee, misschien is dit het wel.’ Ik weet dat hetzelfde ook bij hoofdstuk 5 en 6 zal gebeuren. Hoofdstuk 1 en 2 zijn uitstekende hoofdstukken, maar ze hebben niet zoveel theologische diepgang, omdat het voornamelijk Paulus’ autobiografie is. Het is autobiografische informatie met een doel: een theologisch punt onderbouwen en ook de geloofwaardigheid van zijn bediening verdedigen, wat heel belangrijk is. Er is niets in Galaten dat ik niet met heel veel plezier lees. Maar wanneer we bij hoofdstuk 3 komen, gaan we naar het gedeelte waar hij op de theologie ingaat.

Ik houd van theologie, en ik houd van de praktische kanten van de Schriften. Sommige mensen geven de voorkeur aan alleen het praktische. Anderen geven meer de voorkeur aan het intellectuele, de theologische stof. Ik denk dat ik beide ongeveer even mooi vind. In de kortere brieven van Paulus verdeelt hij de brief vaak ongeveer voor de helft in een theologisch gedeelte en een praktisch gedeelte. Ik heb eerder gezegd dat Kolossenzen voor de helft theologisch is. De eerste helft bevat theologische stellingen; de tweede helft bevat praktische toepassingen. Met Efeze is het net zo, precies half om half. De eerste drie hoofdstukken zijn theologisch; de laatste drie hoofdstukken zijn praktisch. In Romeinen is die verdeling wat minder gelijkmatig, met meer theologie dan praktische stof, maar dat komt door het bijzondere doel waarvoor die brief geschreven is. Galaten besteedt ook ongeveer evenveel ruimte aan de theologische stellingen en de verdediging van die stellingen, in hoofdstuk 3 en 4, als aan de praktische toepassing, in hoofdstuk 5 en 6.

Zo komen we nu bij het begin van zijn theologische betoog. Natuurlijk heeft hij zijn theologische punten in de eerste twee hoofdstukken al naar voren gebracht, maar hij heeft die punten nog niet zo uitvoerig beargumenteerd als hij nu zal doen. Hij zegt:

O dwaze Galaten, wie heeft u betoverd om de waarheid niet te gehoorzamen; u voor wie Jezus Christus eerder voor ogen is geschilderd alsof Hij onder u gekruisigd was? Dit alleen wil ik van u vernemen: Hebt u de Geest ontvangen uit de werken van de wet, of uit de prediking van het geloof? Bent u zo dwaas? U die met de Geest begonnen bent, gaat u nu eindigen met het vlees? Hebt u tevergeefs zoveel geleden? Als het toch eens tevergeefs was! Hij dan Die u de Geest verleent en krachten onder u werkt, doet Hij dat uit de werken van de wet, of uit de prediking van het geloof?

GALATEN 3:1-5

2

Iemand dwaas noemen en de houding van het hart

Dan beantwoordt hij zijn vraag, maar we zullen even stilstaan om deze verzen te bekijken. Hij noemt deze mensen minstens een paar keer dwaas, in vers 1 en opnieuw in vers 3. We weten dat Jezus in de Bergrede zei:

Maar Ik zeg u: Al wie ten onrechte boos is op zijn broeder, zal schuldig bevonden worden door de rechtbank. En al wie tegen zijn broeder zegt: Raka! zal schuldig bevonden worden door de Raad; maar al wie zegt: Dwaas! die zal schuldig bevonden worden tot het helse vuur.

MATTHEÛS 5:22

Dit heeft sommige mensen voor een raadsel gesteld: hoe kon Jezus zo'n sterke uitspraak doen over mensen die anderen dwazen noemen? Toch gebruikt Paulus het woord 'dwaas'. En iemand een dwaze Galatiër noemen is hem in zekere zin een dwaas noemen. Zelfs Jezus Zelf sprak over blinde leiders en dwazen onder de Farizeeën. Hoe rijmen we dat dan met elkaar?

Dit heeft eigenlijk meer te maken met onze studie van de Bergrede en de betekenis daarvan dan met wat Paulus hier bedoelt. Hij bedoelt hier precies wat hij zegt. Hier in Galaten bedoelt hij dat ze dwazen zijn. De vraag is, denk ik: wat bedoelde Jezus toen Hij zei dat het niet goed is om iemand een dwaas te noemen? We kunnen dat kort behandelen, aangezien sommige mensen daar moeite mee hebben.

Jezus zei dat je gevaar loopt voor het oordeel te komen als je je broeder een dwaas noemt. Volgens mij bedoelde Hij niet dat het woord 'dwaas' op zichzelf zo hard of godslasterlijk is dat alleen het gebruik ervan iemand tot het helse vuur veroordeelt. Hij heeft het over de houding van het hart. Het staat in de context van:

U hebt gehoord dat tegen het voorgeslacht gezegd is: U zult niet doden; en: Wie doodt, zal door de rechtbank schuldig bevonden worden.

MATTHEÛS 5:21

Hij zei:

Maar ik zeg jullie: wie zonder reden boos is op zijn broer, wie zijn broer een idioot noemt, wie zijn broer Raka noemt, verdient ook een veroordeling. Dat is ook slecht, net zoals moord slecht is.

Waar Jezus op wijst, is dat het gaat om de houding van het hart, niet alleen om de uiterlijke daad van moord. Iemand 'dwaas' noemen in de betekenis waarop Hij doelt, houdt in dat je dat uit woede en haat enzovoort zegt. Dat houdt natuurlijk verband met de motieven achter moord. In wezen zegt Hij dat niet alleen moord verkeerd is. Al die moordzuchtige houdingen zijn verkeerd, al die houdingen van haat en woede

enzovoort die mensen ertoe brengen om in de richting van het plegen van een moord te gaan, ook als ze niet zover gaan dat ze het daadwerkelijk doen. Die houdingen zijn de zonde, niet alleen de daad van moord.

Nu moeten we begrijpen dat Paulus en Jezus, wanneer ze mensen dwazen noemen, in wezen hetzelfde woord gebruiken waarvan Jezus in de Bergrede zei dat het verkeerd was om het te gebruiken. Maar we moeten begrijpen dat Hij het in de Bergrede had over iemands houding, iemands haat enzovoort tegenover een ander. Paulus koestert duidelijk geen haat tegen deze mensen. Hij wijst er eenvoudig op dat ze zich als dwazen gedragen, dat wat ze zeggen of doen niet in overeenstemming is met wijsheid. In het boek Spreuken worden heel wat mensen als dwazen omschreven. Bijvoorbeeld:

De spreker noemt Spreuken, maar haalt hier Psalm 14:1 aan.

Een psalm van David, voor de koorleider. De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God. Zij handelen verderfelijk, bedrijven gruwelijke daden; er is niemand die goeddoet.

PSALMEN 14:1

De dwaas wordt in het boek Spreuken vaak beschreven en omschreven. Het is niet verkeerd dat Salomo bepaalde mensen in bepaalde categorieën dwazen noemt, want er bestaat beslist een manier van denken die dwaas is, tegenover een manier van denken die wijs is.

3

Wetticisme als geestelijke misleiding

Paulus probeert de Galaten door hen te beschamen tot het besef te brengen dat ze niet nadenken. Ze gedragen zich dwaas. Sterker nog, hij suggereert zelfs dat ze betoverd zijn. Ik weet niet in hoeverre we Paulus hier letterlijk moeten nemen wanneer hij zegt:

Wie heeft jullie betoverd?

Hij kan het heel letterlijk bedoelen. Wetticisme is natuurlijk het probleem waarmee ze te maken hadden. Ze zaten verstrikt in wetticisme in de manier waarop ze hun christelijke leven benaderden. Als je dit betoverd zijn noemt, zou dat suggereren dat wetticisme iets geestelijks is. Het is als een boze geest, en misschien hebben ergens een paar heksen hen vervloekt en geestelijke tegenstand op hen afgestuurd.

Paulus bedoelt dit misschien niet letterlijk. Misschien gebruikt hij het woord 'betoverd' meer figuurlijk: het is alsof je in trance bent, alsof je gehypnotiseerd bent, zonder te bedoelen dat ze dat letterlijk zijn. Wij zouden zulke taal ook kunnen gebruiken zonder het al te letterlijk te bedoelen. Maar wetticisme is moeilijk te definiëren, omdat twee mensen wat hun uiterlijke gedrag betreft precies hetzelfde soort leven kunnen leiden, terwijl de een wettisch is en de ander niet.

Iedereen hoort een heilig leven te leiden, en wetticisme is wat sommige mensen gebruiken om te proberen een heilig leven te leiden. Ze onderwerpen zich aan wetten en voorschriften die van buitenaf worden opgelegd. Maar ze richten zich op het uiterlijke gedrag zonder de juiste motivatie te hebben en zonder dat wezenlijke te hebben wat God als de kern van heiligheid beschouwt, namelijk liefde. Het is mogelijk om als een Farizeeër te zijn, om je uiterlijk te houden aan elke regel die God ooit heeft gegeven, maar geen liefde voor God en geen liefde voor mensen te hebben. Daarmee overtreed je de twee grootste regels die God heeft gegeven. Die hebben niet in de eerste plaats te maken met het naleven van voorschriften en dergelijke, maar met het liefhebben van mensen en het liefhebben van God, en met het doen van de dingen die liefde je vanzelf zou ingeven.

Het verschil tussen een wandel in de Geest en een wettische vorm van heiligheid is een geestelijk verschil. Het zou heel goed kunnen dat mensen die in wetticisme verstrikt zitten, in feite verstrikt zitten in geestelijke misleiding. Het is geestelijke misleiding. Het kan zelfs demonisch zijn. Ik zeg niet dat zulke mensen door demonen bezeten zijn. Je hoeft niet door demonen bezeten te zijn om demonische misleiding te ervaren.

Laat ik dit even zeggen: iedereen, misschien wel elke christen, heeft momenten waarop hij even vervalt in een wettische houding tegenover het een of ander, in elk geval in de eerste jaren van zijn christelijke wandel. Ik ben ervan overtuigd dat dit

bijna bij iedereen voorkomt. Maar je ontmoet bepaalde mensen die voortdurend geneigd zijn te leven in totale zelfveroordeling en ook anderen te veroordelen, doordat ze het Bijbelse onderwijs over heiligheid volkomen verkeerd toepassen.

Deze mensen waren misleid. Ze gedroegen zich dwaas. Hij dacht dat ze misschien zelfs betoverd waren. Misschien was er een demon die hen misleidde. Misschien was er in het gebied van Galatië een soort geestelijke strijd gaande tussen die occulte heidenen die het gebied beheersten en de christenen. Maar ik weet niet in hoeverre Paulus ons probeert te vertellen dat wetticisme werkelijk het gevolg is van iets demonisch. In sommige gevallen zou dat zo kunnen zijn.

4

De judaïsten voegen de wet toe aan Christus

Het probleem hier is dat ze niet door heksen betoverd waren. De mensen die hen hadden verleid of op een verkeerd spoor hadden gebracht, waren in feite Joden die nooit toverij of hekserij zouden bedrijven. Maar het waren Joden die probeerden hen onder de wet te brengen, naast het Evangelie. Het was dus niet hekserij op zichzelf of toverij op zichzelf die hen op een dwaalspoor had gebracht, maar het zou even demonisch kunnen zijn. Het jodendom zoals de Farizeeën dat beoefenden, kon gemakkelijk heel demonisch zijn, omdat het zelfrechtvaardig was. Het was hoogmoedig. Dat zijn allemaal heel demonische houdingen, hoewel we ze soms niet zo zien. Maar deze dingen zijn volkomen onverenigbaar met het christelijke leven.

Deze mensen hadden door Paulus het Evangelie gehoord en waren goed begonnen. De gemeenten hadden een goede start gehad. Maar nu komen de judaïsten achter Paulus aan en zeggen: 'Goed, dat is een begin, maar je kunt in je christelijke leven echt niet verder komen dan waar je nu bent zonder eerst wat onafgehandelde zaken te regelen, zoals je laten besnijden. Ga de wet van Mozes serieus nemen en je daaraan houden.'

Deze mensen waren nog jong genoeg in de Heere en, volgens Paulus, dwaas genoeg om dit te geloven. Ze hadden zich, zoals hij in hoofdstuk 1 zei, zo snel afgewend. Hij zegt in vers 6 van hoofdstuk 1:

Ik verwonder mij erover dat u zich zo snel afwendt van Hem
Die u in de genade van Christus geroepen heeft, naar een
ander evangelie,

GALATEN 1:6

Een verdraaid Evangelie. Er was iemand anders langsgekomen met een andere kijk op het behoud. We hebben reden om te geloven dat de jудаïsten Christus niet afwezen. De jудаïsten zeiden niet: 'Die Jezus, Hij was een valse messias. Je moet tot het jodendom toetreden om behouden te worden.' Dit waren mensen die iets aan Christus probeerden vast te maken. Ze zeiden niet dat Christus niet goed was. Ze zeiden alleen dat Hij niet goed genoeg was zonder daar de naleving van een heleboel wettelijke voorschriften aan toe te voegen.

5

Gehoorzaamheid uit liefde in plaats van angst

Iedereen heeft momenten waarop het moeilijk is om te begrijpen wat wetticisme is en wat gewoon gehoorzaamheid is. Wat is het verschil tussen gehoorzaam zijn aan God en wettisch zijn? Daarom zeg ik dat het vooral een geestelijke houding is. Twee mensen kunnen namelijk uiterlijk precies hetzelfde leven leiden, terwijl de een daarbij een heel verkeerde geestelijke houding heeft en de ander een juiste.

Gehoorzaamheid aan God, waartoe de Bijbel ons oproept, komt voort uit het feit dat God Zijn wetten op ons hart heeft geschreven, ons heeft bekeerd en ons Zijn Geest heeft gegeven. Die brengt vervolgens in ons een verandering teweeg, waardoor we ons op God gaan richten in plaats van op onszelf. De aanwezigheid van de Heilige Geest brengt ook de vrucht van de Geest voort, namelijk liefde voor God en voor elkaar. Daardoor kan het niet anders of iemand die leeft in de vreugde en in de vrede

en in de liefde van de Heilige Geest, leidt een leven in gehoorzaamheid aan God. Gehoorzaamheid vloeit eenvoudigweg blij en moeiteloos, min of meer, uit zo'n leven voort.

Ik zeg 'min of meer', omdat er momenten van verleiding zijn waarop gehoorzaamheid toch nog enige strijd kost. Er is oorlog. Er is verzet. We moeten de duivel weerstaan. Als we de duivel niet weerstaan, dan is gehoorzaamheid niet zo gemakkelijk. Zelfs terwijl we hem weerstaan, is het niet altijd het gemakkelijkste wat er is. Maar er is een verschil tussen iemand die de duivel in de Geest weerstaat en iemand die de duivel eenvoudigweg weerstaat omdat hij wettisch is. Wie in de Geest is, doet dat niet uit doodsangst om zijn behoud, alsof hij denkt: 'Door deze verleiding te weerstaan, ga ik mijn behoud veiligstellen.' De christen rust in het feit dat Jezus ons heeft behouden. Onze gehoorzaamheid aan God is de uitwerking van onze liefde voor Hem en onze dankbaarheid tegenover Hem.

Het kan zijn dat sommigen van ons geloven dat je je behoud kunt verliezen. Sommigen geloven dat misschien niet, en dat is ook goed. Daarover bestaan onder christenen verschillende opvattingen. Sommigen van ons geloven misschien inderdaad dat je je behoud kunt verliezen. Maar dat betekent niet dat ik, wanneer ik tegen een bepaalde verleiding vecht, vermoed dat ik ook mijn behoud ga verliezen als ik deze ene strijd verlies. Ik geloof dat ik veel gevechten tegen verleiding zou kunnen verliezen zonder mijn behoud te hebben verloren. Maar ik ben niet bereid om dat te doen. Ik ben niet bereid om die gevechten te verliezen. En ik strijd niet uit angst dat ik mezelf door mijn gehoorzaamheid moet behouden, maar omdat het voor mij van belang is God te behagen. Het is voor mij van belang om niet te doen wat God bedroeft, omdat ik door de wedergeboorte een ander hart heb dan ik anders zou hebben.

6

Ulysses en Orpheus bij de sirenen

Chuck Smith, mijn vroegere voorganger, gebruikte een werkelijk prachtige illustratie. Ik vond die altijd heel indrukwekkend. Ze komt uit de Griekse mythologie. Velen van jullie weten waarschijnlijk genoeg van de Griekse mythologie om het eiland van de sirenen te kennen. De sirenen waren vrouwen. Ik weet niet genoeg van hen om te

weten of ze kannibalen waren of wat ze waren, maar het waren moordzuchtige vrouwen. Volgens de Griekse mythologie woonden ze op dit eiland en waren het zangeressen. Hun stemmen waren zo mooi dat geen enkele man de lokroep van de sirenen kon weerstaan.

Je hebt dit waarschijnlijk weleens figuurlijk horen gebruiken. Mensen hebben het over de sirenenzang van dit of de sirenenzang van dat, iets wat onweerstaanbaar is. Dat komt uit deze mythe, dat het gezang van de sirenen onweerstaanbaar was. Als iemand het hoorde, kon hij er eenvoudigweg geen weerstand aan bieden. Hij zou gedwongen worden zijn schip naar het land toe te sturen. Hij zou naar dit eiland worden getrokken, waar de sirenen zongen. Maar onder water, in het ondiepe water voor het eiland, lagen scherpe rotsen waarop schepen aan stukken zouden slaan.

Ik weet niet meer wat er dan met de zeelieden gebeurde. Ik weet niet meer of de sirenen hen opaten of wat dan ook, maar de sirenen wisten dat ze mannen hun dood tegemoet lokten. Dit waren heel moordzuchtige, boosaardige vrouwen. Hoe dan ook, mensen die naar het gezang van de sirenen luisterden, konden het over het algemeen niet navertellen. Eigenlijk is het moeilijk te begrijpen hoe de reputatie van de sirenen zich kon verspreiden, want ik weet niet hoe... Hier lopen mythen vast. Maar over het algemeen zou niemand die het gezang van de sirenen hoorde, het kunnen navertellen.

Maar in de mythologie van de Grieken zijn er twee mannen die het daadwerkelijk hebben overleefd nadat ze de sirenen hadden horen zingen. Een van hen was natuurlijk Ulysses, een van de belangrijkste helden van de Ilias en de Odyssee, waarschijnlijk de belangrijkste held. Hij stond erop dat hij dat sirenengezing zou horen en dat hij het zou overleven. Hij voer met zijn schip in het gebied van de sirenen en stopte was in de oren van al zijn bemanningsleden. Hij liet hen hem stevig aan de mast van zijn schip vastbinden, zodat hij zich niet kon bewegen en zichzelf niet kon bevrijden. Hij had geen was in zijn oren en kon dus horen, maar al zijn bemanningsleden hadden was in hun oren. Hij zei tegen hen: 'Hoe erg ik ook tegenstribbel, hoezeer het ook lijkt alsof ik jullie bevel geef om me los te laten, negeer me volkomen, want ik zal niet bij mijn verstand zijn. Maar als we in de buurt van het eiland van de sirenen komen, ga ik hun gezang horen, en wij zullen er veilig voorbijvaren.'

En inderdaad, ze kwamen binnen gehoorsafstand. Ulysses hoorde het gezang van de sirenen, en hij worstelde en verzette zich en zei: 'Vaar erheen, vaar erheen.' Maar zijn zeelieden hadden was in hun oren. Ze konden hem niet horen. Dus uiteindelijk voeren ze buiten gehoorsafstand en kon hij het niet meer horen. Ze konden de was uit hun oren halen en de touwen van hem losmaken. En hij is de eerste man die het sirenengezing hoorde en het kon navertellen.

De andere man die dit deed, was Orpheus, die in de Griekse mythologie een beroemde musicus was. Ook hij voer op een schip in de buurt van het eiland van de sirenen. Toen ze dichterbij kwamen, begon het gezang van de sirenen over de golven aan te waaien en de oren van de mannen op het schip te bereiken. En toen ze erheen begonnen te varen, haalde Orpheus zijn instrument tevoorschijn en begon te spelen. Hij speelde een lied dat mooier was dan dat van de sirenen. Daardoor negeerden degenen die door het sirenengezing hun ondergang tegemoet werden gelokt, dat gezang daadwerkelijk. Ze raakten meer in vervoering door de melodie die Orpheus speelde. Zo voeren ook zij verder, totdat ze in veiligheid waren.

7

Verleiding overwinnen door liefde voor Jezus

Ik houd van dat verhaal, omdat het voor mij zo'n prachtig beeld is van de twee manieren waarop mensen proberen de zonde in hun leven te weerstaan en een heilig leven te leiden. Iedereen voelt neigingen tot zonde. Iedereen heeft vlees. Iedereen wordt door de duivel aangevallen. Iedereen leeft in een wereld die uit is op onze morele ondergang. De Bijbel zegt:

Meer dan een menselijke verzoeking is u niet overkomen. En God is getrouw: Hij zal niet toelaten dat u verzocht wordt boven wat u aankunt, maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven om die te kunnen doorstaan.

1 KORINTHE 10:13

Iedereen heeft dezelfde verzoeken als jij, maar niet iedereen gaat er op dezelfde manier mee om.

Er zijn drie manieren waarop mensen met verzoeking omgaan. Eén manier is de manier waarop de meeste zeelieden met het sirenengezang omgingen. Ze gingen jammerlijk ten onder. Ze boden geen weerstand en stierven. Dat is volgens mij de manier waarop de meerderheid van de mensen in de wereld op verzoeking reageert.

Anderen zijn als Ulysses. Ze binden zichzelf tegen hun wil vast aan een stelsel van morele regels, aan een wettisch, godsdienstig patroon waaraan ze zich moeten houden. Hoe sterk ze zich ook aangetrokken voelen en hoe graag ze ook willen zondigen, ze staan het zichzelf niet toe. Misschien schreeuwen ze het uit: 'Ik wil zondigen, ik wil zondigen', maar ze kunnen het niet, omdat ze zichzelf hebben vastgebonden aan hun wettische gedragscode. In veel gevallen slagen ze erin de zonden te vermijden die anderen niet weten te vermijden, en om die reden lijken ze geestelijk veilig te zijn.

Maar Orpheus is volgens mij meer een voorbeeld van wat Jezus voor ons voor ogen heeft: dat wanneer de zonde ons begint aan te trekken, onze liefde voor Jezus ons sterker aantrekt. Het lied van het behoud, het lied dat Jezus vertegenwoordigt, de schoonheid van heiligheid, dient zich bij ons aan als een sterkere drijfveer dan het verlangen naar onmiddellijke bevrediging van ons vlees. Omdat we God liefhebben en het lied van het Lam aantrekkelijker vinden dan het lied van de vijand, is dit de manier waarop God wil dat we verzoeking overwinnen.

Hij wil niet dat we aan een heleboel regels vastgebonden zijn, zodat we eenvoudigweg niet de vrijheid hebben om te doen wat we willen. We willen heel graag zondigen, maar we kunnen het gewoon niet omdat we die regels hebben. Hij wil dat ons hart verandert. Hij wil dat we naar heiligheid verlangen en heiligheid liefhebben, en dat we ons sterker aangetrokken voelen tot heiligheid dan tot zonde.

8

Genade is geen vrijbrief om te zondigen

Helaas gaan veel predikers, wanneer ze Galaten hoofdstuk 3 behandelen, of Galaten als geheel, vaak de andere kant op om wetticisme te vermijden. Ze zeggen dan: 'Het maakt niet uit wat je doet. Het gaat alleen maar om geloven in Jezus. Het maakt niet uit. Je bent behouden door genade, niet door werken, en maak je daarom geen zorgen over het strijden tegen de zonde en dat soort dingen. Dat is alleen maar een hoop gedoe. Als je zondigt, ben je nog steeds behouden, en maak je daar maar geen zorgen over.'

Dat is niet helemaal de boodschap van Galaten. Het is soms wel de boodschap die ik mensen heb horen prediken op grond van wat zij denken dat Galaten betekent.

Want uit genade bent u zalig geworden, door het geloof, en dat niet uit u, het is de gave van God; niet uit werken, opdat niemand zou roemen.

EFEZE 2:8-9

En daarom is het bijna alsof ze zeggen:

Wat zullen wij dan zeggen? Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade toeneemt?

ROMEINEN 6:1

Wat Paulus natuurlijk als vraag opwierp en vervolgens krachtig veroordeelde. Hij zei:

Moeten we blijven zondigen omdat we onder de genade vallen en niet onder de wet?

Hij zegt:

Absoluut niet, geen sprake van.

Want hij zei:

Weet u niet dat aan wie u uzelf als slaaf ter beschikking stelt tot gehoorzaamheid, u slaaf bent van wie u gehoorzaamt: óf van de zonde, tot de dood, óf van de gehoorzaamheid, tot gerechtigheid?

ROMEINEN 6:16

Wat hij zegt, is dat je laat zien of je een slaaf van God of een slaaf van de zonde bent door degene aan wie je jezelf overgeeft. Als je in vervoering bent geraakt door God en door Jezus, door Zijn heiligheid en door Zijn weg, dan zul je de zonde horen, zul je haar roep horen. Ze zal aantrekkelijk zijn, ze zal een beetje aan je trekken. Maar als je je op Jezus richt en aan Hem denkt, en je voor ogen krijgt hoe je op Jezus kunt lijken en heilig kunt zijn, dan is dat iets heel anders, een andere ervaring. Het gaat er niet om dat je voor ogen hebt hoe je aan een of andere godsdienstige norm kunt voldoen, maar hoe je God kunt behagen. Zowel Odysseus als Orpheus kwam met succes voorbij de sirenen, maar vanuit een heel andere gezindheid, op een heel andere manier. Ik denk dat Paulus de Galaten dat subtiele verschil wil laten begrijpen. Zij proberen volmaakt te worden door vleselijke inspanning, niet doordat hun hart veranderd is, niet door een geestelijke verandering, maar door lichamelijke middelen in te zetten om bepaalde regels te gehoorzamen, enzovoort.

Dit is niet wat God voor ogen heeft. Het is eerder een belediging voor God, want het suggereert dat ik werkelijk goed genoeg kan zijn door me aan bepaalde regels te houden. Als dat zo is, dan trek ik Gods wijsheid in twijfel bij Zijn besluit om Jezus te sturen. Als ik goed genoeg kon zijn en zonder Hem behouden kon worden, waarom heeft God dan zo'n blunder begaan door Jezus te sturen om te sterven? Waarom heeft Hij zo'n prijs betaald voor iets wat voor een lager bedrag verkregen had kunnen worden, zoals mijn werken? Hier is het Paulus om te doen.

9

De ceremoniële wet als schaduw van Christus

Er zit hier nog een andere kant aan, want het specifieke wetticisme van de Galaten ging niet alleen over goede werken in het algemeen, maar specifiek over de werken van de wet van Mozes. De wet van Mozes kwam, zoals Paulus die begreep, van God, en diende een tijdlang haar doel. Later in dit hoofdstuk gaat hij daarop in: hoe de wet een doel diende door ons tot Christus te leiden, maar nu niet meer nodig is. Het werkelijke probleem met het houden van deze wetten is dat het de aandacht richt op wat geen werkelijkheid is, en verwaarloost wat wel werkelijkheid is.

Wanneer ik zeg ‘geen werkelijkheid’, dan bedoel ik dat de ceremoniële wetten niet gebaseerd waren op werkelijke absolute morele normen. Het waren ceremoniële symbolen van iets werkelijks dat zou komen. Zodra dat gekomen is, loop je echt iets wezenlijks mis als je negeert wat gekomen is en met de symbolen blijft doorgaan.

Kijk eens naar Kolossenzen hoofdstuk 2, vers 16 en 17. Paulus zei:

Laat dus niemand u veroordelen inzake eten of drinken, of op het punt van een feestdag, een nieuwe maan of de sabbatten. Deze zaken zijn een schaduw van de toekomstige dingen, maar het lichaam is van Christus.

KOLOSSENZEN 2:16-17

Dit zijn allemaal ceremoniële wetten: voedselvoorschriften, feesten, nieuwe maan, sabbat.

Iets tastbaars kan een schaduw werpen. Als je op een zonnige dag buiten bent, en als je ergens uit bestaat, dan zul je een schaduw werpen. Sterker nog, ook als je geen persoon bent: een tafel of een stoel werpt een schaduw; een boom werpt een schaduw. Alles wat tastbaar en werkelijk is, kan een schaduw werpen, maar een schaduw is geen werkelijkheid. Een schaduw is helemaal niets. Een schaduw is alleen de afwezigheid van licht. Het is geen ding.

Wat Paulus zegt, is dat deze ceremoniële wetten op zichzelf helemaal niets waren. Net als een schaduw vertonen ze het vage beeld van het werkelijke voorwerp, maar ze zijn dat voorwerp zelf niet. Ze getuigen alleen van het bestaan van het werkelijke voorwerp. Als je een schaduw ziet, weet je dat er iemand is, ook als je die persoon zelf nog niet ziet. Stel bijvoorbeeld dat iemand achter je komt staan en de zon ook achter je staat. Je ziet zijn schaduw voordat je hem zelf ziet. Maar niet omdat je denkt dat die schaduw op zichzelf ook maar iets is. Je weet dat die schaduw getuigt van de aanwezigheid van iets tastbaars, iets werkelijks.

Het zou dwaas zijn als je met die persoon in gesprek ging en de hele tijd alleen maar naar de schaduw keek, alsof je met de schaduw sprak. De schaduw is niets. Je draait je naar de persoon toe. Zodra je je naar de persoon toedraait, heb je geen oog meer voor de schaduw. Je richten op wat een schaduw is, betekent dat je mist wat werkelijk is. In dit geval is Christus wat werkelijk is.

De schaduw bestaat uit de ceremoniële wetten, die eenvoudigweg op symbolische wijze getuigden van dingen over Christus.

10

Kerkelijke gewoonten en voedselvoorschriften

Als wij het gevoel hebben dat we ons op deze schaduwen moeten richten, richten we onze aandacht de verkeerde kant op. In dit geval ging het om de Joodse godsdienst, die door God was ingesteld. Maar andere godsdiensten hebben ook hun ceremoniën, en kerken eveneens. Wanneer je enige vorm van ceremoniële godsdienst hebt, houd je je te veel met de ceremoniën bezig zodra je je er ook maar enigszins om bekommert. Daarmee bedoel ik dat ze veel te belangrijk worden als ze ook maar enig belang hebben.

Ik geloof bijvoorbeeld dat mensen echt verstrikt kunnen raken in bepaalde kerkelijke tradities. Ze vinden het belangrijk dat we vóór de preek samen zingen. Wat als we alleen de preek hadden en er vooraf niet samen gezongen werd? Sommige mensen zouden zich daar de hele dienst aan storen. 'Maar we hebben nog niet gezongen. We horen eerst te zingen.'

Of wat als ze niet met gebed begonnen? Tjonge, wat zou men dat ongeestelijk vinden. Stel dat we een bijeenkomst hadden en niet met gebed begonnen. Laat me je dit vragen: staat er ergens in de Bijbel dat bijeenkomsten met gebed moeten beginnen? Voor zover ik weet niet. Natuurlijk is gebed altijd iets goeds. Daarom heb ik er geen bezwaar tegen om bijeenkomsten met gebed te beginnen, of tien keer tijdens de bijeenkomst te bidden, of aan het eind. Maar het is een gewoonte, meer is het niet. Het is een gewoonte. En wat als we zouden denken dat God hier niet is omdat de voorganger vergeten is aan het begin van de dienst te bidden? Op de een of andere manier voldoen we nu niet aan de vereisten. In plaats van ons op Jezus te richten, want op Hem moeten we ons richten, zouden we helemaal opgaan in die dingen die een schaduw zijn, die ceremonies.

Ik zeg niet dat gebed alleen maar een ceremonie is. Maar de eis dat er aan het begin van de bijeenkomst een gebed moet zijn, en volhouden dat het geen bijeenkomst is tenzij we aan het begin hebben gebeden, is ceremonieel. Dan raak je verstrikt in rituelen. Veel dingen die rituelen zijn, zijn op zichzelf goede dingen. Maar het probleem ontstaat wanneer ze een ritueel karakter krijgen en als noodzakelijk worden beschouwd.

Neem het eten van rein of onrein voedsel. Er zijn tegenwoordig christenen die hun voeding beperken tot rein voedsel. Daar heb ik geen probleem mee. Zelfs Paulus had daar geen probleem mee. Dat zei hij in Romeinen 14. Hij zegt:

Sommige mensen eten wat ze willen. Anderen eten alleen groenten. Ze willen niets aanraken wat misschien onrein is of aan afgoden geofferd is. Dat is prima. Laat iedereen doen waarvan hij in zijn eigen denken ten volle overtuigd is.

ROMEINEN 14

Er kunnen heel goede redenen zijn om alleen koosjer voedsel te eten. Maar dat God het vereist of dat het voor God van belang is, is daar niet een van. Dat is niet een van de redenen om koosjer voedsel te eten. Als je het voor je gezondheid doet, of om te voorkomen dat je iemand laat struikelen, dan is dat een goede reden om alleen koosjer voedsel te eten. Maar denken dat dat belangrijk is voor God, is de kern missen.

11

Kerkbezoek als maatstaf voor geestelijkheid

Waar Paulus zich zorgen over maakt, is dat degenen die zich bezighouden met de besnijdenis, de ceremoniële wet enzovoort, verstrikt raken in religiositeit in plaats van zich op Jezus te richten. Ik zeg je, dit is iets verraderlijks, die religiositeit. Het is voor christenen zo moeilijk om er zelf vrij van te blijven.

Als iemand drie weken niet in onze gemeente is geweest, en je ontdekt dat diegene in die drie weken eigenlijk naar geen enkele gemeente is geweest omdat hij op zondag heeft gewerkt of zo iets, dan maken we ons zorgen. Op de een of andere manier voldoet hij niet aan zijn verplichtingen tegenover God, omdat hij niet naar de gemeente is geweest. Waar staat in de Bijbel hoe vaak iemand naar de gemeente moet gaan? Zeker, er staat:

Laten wij de onderlinge bijeenkomst niet nalaten, zoals het bij sommigen de gewoonte is, maar elkaar aansporen, en dat zoveel te meer als u de grote dag ziet naderen.

HEBREEËN 10:25

Maar hoe vaak moet je samenkomen? Dagelijks? In Handelingen hoofdstuk 2 kwamen ze dagelijks samen. Wekelijks? We hebben in de Bijbel geen enkele verwijzing naar wekelijkse bijeenkomsten.

Wekelijks is niet verkeerd. Maar daar een regel van maken aan de hand waarvan we onszelf beoordelen, en zeggen: 'O, mijn geestelijke leven is naar de knoppen, omdat ik de afgelopen drie zondagen heb moeten werken en niet naar de gemeente heb kunnen gaan', is de kern missen. Naar de gemeente gaan, dingen in de gemeente doen, dat is niet wat je tot christen maakt.

Het is heel waardevol om naar sommige gemeenten te gaan. Ik zeg 'sommige', omdat ik bij sommige gemeenten niet zeker weet of het enige waarde heeft om erheen te gaan. Maar er zijn er waarvan ik wel geloof dat het enorm waardevol is: goed onderwijs, goede aanbidding, goede onderlinge gemeenschap, en alles wat daarbij

hoort. Dat zijn allemaal goede dingen. Maar om te zeggen: ‘Ik ben er niet geweest, dus God zal wel ontevreden zijn. Ik ben nu waarschijnlijk geen erg goede christen’ — nou, misschien ben je dat ook niet. Het hangt ervan af waarom je er niet was.

Als je er niet was omdat je de onderlinge gemeenschap probeert te ontlopen en de aanbidding van God probeert te vermijden, dan is er een probleem. Maar zo bepaal je niet of je een christen bent, of je het juiste doet, of God tevreden met je is: ‘Hoeveel gemeentediensten heb ik de afgelopen maand bezocht?’ Het gaat om: ‘Hoe dicht ben ik bij Jezus gebleven? Heb ik elk moment van elke dag bewust in Gods tegenwoordigheid geleefd, met het verlangen Hem te behagen en Zijn Geest Zijn werk in mij en door mij heen voor anderen te laten doen?’ Relaties met anderen zeggen veel meer over geestelijkheid dan welk ritueel ook.

Dit komt zo vaak voor, vrees ik. Volgens mij is dit waar Paulus zich werkelijk zorgen over maakt. Paulus was niet zo'n religieuze man.

12

Gemeenschap en wat God van iedereen vraagt

Ik denk dat het verstandig is dat iedereen naar de gemeente gaat. Of je nu twintig jaar of vijftig jaar in de Heere bent, ik denk dat het verstandig is om naar de gemeente te gaan. Christenen hebben onderlinge gemeenschap nodig. Jongere christenen hebben die heel vaak nog veel harder nodig. Natuurlijk, als ik een zondag niet naar de gemeente ga, zal ik daardoor niet afdwalen. Maar als ik gisteren tot behoud ben gekomen, een paar weken niet naar de gemeente ga en ook nergens anders onderlinge gemeenschap heb, dan zal ik het waarschijnlijk moeilijk krijgen.

Dit is een goed voorbeeld, Dave, van wat ik bedoel. Omdat iets goed en prijzenswaardig en nuttig is, hebben we de neiging er een godsdienstige norm van te maken, iets wat godsdienstig gezien noodzakelijk is om geestelijk te zijn. Stel dat een man tot geloof kwam en zijn hart helemaal bij de Heere was, en hij sterk stond. Vanaf de dag van zijn bekering was hij als de apostel Paulus. Maar zijn omstandigheden verhinderden hem naar de gemeente te gaan. Of laten we zeggen dat een vrouw tot geloof komt en haar man haar verbiedt naar de gemeente te gaan, maar ze heeft God lief met heel haar

hart. Vanaf de dag dat ze tot geloof komt, staat ze in vuur en vlam voor God, maar ze gaat niet erg vaak naar de gemeente. Als we zouden zeggen: 'Omdat nieuwe christenen gemeenschap nodig hebben, gemeenschap goed is voor mensen en je in de gemeente gemeenschap vindt, moeten nieuwe christenen altijd naar zo veel mogelijk gemeentebijeenkomsten gaan', dan beginnen we te beoordelen of het tussen een nieuwe christen en God echt goed zit aan de hand van het aantal gemeentebijeenkomsten dat die heeft bezocht. Dat is een probleem, want in sommige gevallen zou dat niet werken.

Alles wat in sommige gevallen niet werkt, kan niet universeel zijn. Alles wat tot het normatieve christenleven behoort, moet in elk geval werken. Soms kan een christen door zijn omstandigheden onmogelijk aan een bepaalde verplichting voldoen. Hij zit bijvoorbeeld in de gevangenis, of midden in de woestijn waar hij niet gedoopt kan worden. Als omstandigheden iemand kunnen verhinderen iets te doen, kan dat niet behoren tot de universele eisen die God aan mensen stelt. Het enige wat God verlangt, is wat iedereen kan doen, en dat is:

En u zult de Heere, uw God, liefhebben met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand en met heel uw kracht. Dit is het eerste gebod. En het tweede, hieraan gelijk, is dit: U zult uw naaste liefhebben als uzelf. Er is geen ander gebod groter dan deze.

MARKUS 12:30-31

En doen wat ze weten te moeten doen en kunnen doen om God te behagen. Dat is volgens mij het normatieve wandelen in de Geest.

Maar, Dave, ik wil niet zeggen dat je nieuwe christenen niet moet aanmoedigen om naar de gemeente te gaan. Dat doe ik altijd. Ik probeer hen zo veel mogelijk naar de gemeente te laten gaan. Maar een van de problemen die ik zie, is dat we al snel het bezoeken van de gemeente, of zelfs hoe vaak iemand de gemeente bezoekt, gaan beschouwen als de graadmeter voor de vraag of iemand geestelijk afdwaalt. Daar kun je niet veilig op afgaan. Ik ken veel mensen die niet erg vaak naar de gemeente gaan, niet omdat zij geestelijk zijn afgedwaald, maar omdat de gemeenten geestelijk zijn

afgedwaald. De mensen om wie het gaat, staan soms net zo in vuur en vlam voor God als wie je ook maar zult tegenkomen. Er zijn allerlei verschillende redenen waarom mensen niet allemaal dezelfde goede dingen kunnen doen of doen.

13

Zelfonderzoek naar liefde en gehoorzaamheid

Om te beginnen kunnen wij het niet zo helder zien als zichzelf. Ik denk dat het aan hen is om zichzelf te beoordelen. Paulus zegt:

Onderzoek uzelf of u in het geloof bent, beproef uzelf. Of weet u niet van uzelf dat Jezus Christus in u is? Of het moet zijn dat u op enigerlei wijze verwerpelijk bent.

2 KORINTHE 13:5

Hij zei niet dat je eerst anderen moest onderzoeken om te zien of zij dat zijn. Maar de beste manier om jezelf te onderzoeken, is te zeggen: ‘Goed, ik doe niet meer zo veel godsdienstige dingen als vroeger. Heb ik God nog steeds lief met heel mijn hart? Wordt alles wat ik doe, elke dag, ingegeven door mijn verlangen om God te behagen? En zijn de dingen die ik doe inderdaad het soort dingen waarvan de Bijbel zegt dat ze God behagen?’

Daar komt nog een vraag bij. Het gaat niet alleen om: ‘Word ik gedreven door een verlangen om God te behagen?’ Ik ken veel mensen uit de newagebeweging die zeggen: ‘O ja, ik wil gewoon de hele tijd God behagen’, maar ze laten God niet vertellen wat Hem behaagt. Ze besluiten op hun gevoel af wat God fijn zou vinden en handelen daarnaar. Daarbij volgen ze wat hun instincten of hun klieren hun vertellen dat God fijn zou vinden. Maar uiteraard moet je niet alleen naar het hart kijken, maar ook naar de manier waarop het hart zijn verlangen tot uitdrukking brengt.

Stel dat ik naar mezelf kijk en kan zeggen: ‘Alles wat ik heb, heb ik omdat ik denk dat God wil dat ik het heb. Als Hij wilde dat ik iets daarvan wegdeed, zou ik dat heel graag doen, omdat Hij alles voor me is en geen van deze dingen iets voor me betekent.’ Stel ook dat bij elke beslissing ergens in mijn achterhoofd de gedachte leeft: ‘Is dit wat God

wil dat ik doe? Ik geloof van wel. Ik doe dit omdat ik geloof dat God wil dat ik het doe.' Dat geldt voor mijn loopbaan, mijn opleiding en elke uitgave die ik doe. Als ik die keuzes vervolgens aan de Schrift kan toetsen en kan vaststellen dat ze daarmee overeenstemmen, kan ik zeggen: 'Ja, goed, dit is het soort dingen dat God wil dat ik doe.' Dan is dat iets anders dan een heleboel godsdienstige dingen.

Je kunt vaak merken dat iemands liefde voor Jezus verkoelt doordat die niet meer zo vaak naar de gemeente gaat. Maar het feit dat iemand niet meer zo vaak naar de gemeente gaat, is niet de doorslaggevende aanwijzing. Het kan een van de symptomen zijn. Het werkelijke probleem is dat zijn liefde voor God en zijn liefde voor de broeders verkoelen. Misschien probeert hij iets voor de broeders te verbergen, omdat hij in zonde leeft en daarin verder is meegegaan dan vroeger in zijn leven, en hij bang is om in het licht te komen. Er kunnen allerlei redenen zijn. Het enige wat ik zeg, is dat wat wij als de kern van het christendom beschouwen, iets veel en veel eenvoudigers is dan enig godsdienstig stelsel, christelijk of anderszins, ooit heeft bedacht. Het is eenvoudigweg Jezus liefhebben, doen wat Hem behaagt, Hem als de Heere van je leven hebben.

14

Jezus en Zijn discipelen op de sabbat

Toen de discipelen van Jezus de sabbat overtraden, toen ze graankorrels in hun handen namen, die fijnwreven en opaten, werden ze ervan beschuldigd de sabbat te overtreden. En Jezus zei niet dat ze dat niet hadden gedaan. Jezus zei niet tegen de

Farizeeën: ‘Nee, wacht eens, jongens, ze hebben de sabbat niet overtreden. Ze hebben alleen jullie krampachtige tradities over de sabbat overtreden.’ Zo redeneerde Jezus niet. Hij zei alleen:

Maar Hij zei tegen hen: Hebt u niet gelezen wat David deed toen hij honger had, en zij die bij hem waren? Hoe hij het huis van God binnengegaan is en de toonbroden gegeten heeft, die hij niet mocht eten, evenmin als zij die bij hem waren, maar alleen de priesters?

MATTHEÛS 12:3-4

David overtrad de wet ook. Hij nam eigenlijk als vanzelfsprekend aan dat Zijn discipelen inderdaad de sabbat hadden overtreden, maar David had dat ook gedaan. En waarom veroordelen jullie hem dan niet?

Het is interessant dat Jezus nooit suggereerde dat Zijn discipelen de sabbat niet hadden overtreden. Maar wat Hij zei, was:

Want de Zoon des mensen is Heere, óók van de sabbat.

MATTHEÛS 12:8

Dat betekent dat Hij elke dag de Heere is, ook op de sabbat. En zolang Mijn discipelen doen wat Ik wil dat ze doen, wat de kern is van Mijn heerschappij in hun leven, maakt het niet uit of het de sabbat is of welke andere dag dan ook. De sabbat doet er niet toe, net zomin als welke andere ceremoniële zaak dan ook. Waar het om gaat, is of Ik vandaag de Heere van hun leven ben. Ik ben zelfs van de sabbat de Heere. En dat betekent dat Mijn discipelen zich zelfs op de sabbat alleen maar hoeven af te vragen of ze vandaag doen wat Jezus behaagt. En als graankorrels plukken en opeten strikt genomen een overtreding is van wat er volgens de ceremoniële wet gedaan moest worden, dan is het belangrijker dat dit is wat Jezus wil dat ik doe.

Dit is het andere deel. Er zijn twee kanten aan het wetticisme van de Galaten. De ene is gewoon het algemeen wettische karakter ervan: ze vatten geestelijkheid op in termen van werken, opgelegde werken. De andere kant was dat de specifieke opgelegde

werken waaraan ze zich hadden verbonden, de werken van de Joodse ceremoniële wet waren. De reden voor Paulus' bezorgdheid was dat deze dingen de aandacht van Jezus afleiden. Ze helpen je niet om geestelijk te zijn; ze leiden je aandacht af. Je begint naar deze dingen te kijken, naar de schaduw, en je mist de werkelijkheid. En dat is dus waar hij zich hier zorgen over maakt.

15

De Geest ontvangen door geloof

Hij zegt in vers 2:

O dwaze Galaten, wie heeft u betoverd om de waarheid niet te gehoorzamen; u voor wie Jezus Christus eerder voor ogen is geschilderd alsof Hij onder u gekruisigd was? Dit alleen wil ik van u vernemen: Hebt u de Geest ontvangen uit de werken van de wet, of uit de prediking van het geloof? Bent u zo dwaas? U die met de Geest begonnen bent, gaat u nu eindigen met het vlees? Hebt u tevergeefs zoveel geleden? Als het toch eens tevergeefs was! Hij dan Die u de Geest verleent en krachten onder u werkt, doet Hij dat uit de werken van de wet, of uit de prediking van het geloof?

GALATEN 3:1-5

En in vers 5 staat een soortgelijke vraag:

Dus Degene Die jullie de Geest geeft en wonderen onder jullie doet, doet Hij dat omdat jullie je aan de wet houden of omdat jullie geloven wat jullie horen?

Deze twee vragen zijn eigenlijk in zekere zin dezelfde vraag. De ene is: hoe hebben jullie de Geest ontvangen? De andere is: hoe zijn de werken van de Geest onder jullie gedaan? Is dat door wetticisme geweest of alleen door geloof?

Het antwoord hierop zou voor hen heel eenvoudig zijn, omdat de Heilige Geest door de bediening van Paulus tot hen kwam. Paulus predikte hun het Evangelie. Ze ontvingen Christus. Ze werden vervuld met de Geest. De werken van de Geest werden onder hen gedaan, zowel door de bediening van Paulus als ongetwijfeld ook na zijn vertrek. De Heilige Geest bleef wonderbare werken doen. Dit moet Paulus in vers 1 bedoelen wanneer hij zegt:

Jezus Christus is jullie zo duidelijk als gekruisigde voorgesteld dat jullie het voor je konden zien.

Paulus' prediking was duidelijk, en de betoning van de kracht van de Geest was een bewijs van wat hij predikte. Christus werd hun duidelijk voor ogen geschilderd als de gekruisigde Christus, die Jezus Die Paulus predikte.

Maar ze ontvingen dit allemaal zonder dat ze zich hadden laten besnijden, want Paulus eiste niet van hen dat ze zich lieten besnijden. Bovendien ontvingen ze het zonder op sabbatdagen naar synagogen te hoeven gaan en zonder zich van onrein voedsel te hoeven onthouden. Wat hij zegt is: luister, hoe hebben jullie de Geest eigenlijk ontvangen? Jullie weten nog wel dat jullie de Geest inderdaad hebben ontvangen. Wat moesten jullie daarvoor doen? Moesten jullie de wet houden? Niet dat ik me herinner. Jullie hielden de wet niet. Jullie geloofden eenvoudig het Evangelie. Ik predikte het Evangelie en jullie hoorden het met geloof. En dat horen met geloof heeft ertoe geleid dat jullie de Heilige Geest ontvingen, en heeft er sindsdien steeds toe geleid dat het werk van de Heilige Geest onder jullie werd gedaan. Het christelijke leven is het werk van de Geest, en dit is door geloof gebeurd, niet doordat jullie de werken van de wet deden.

Het punt dat hij maakt is: luister, wat ontbrak er nog aan jullie dat jullie nu ook de wet moeten houden? Wat jullie door geloof van God ontvingen, was de Geest van God en het doen van wonderen enzovoort door de Geest van God. Wat willen jullie nog meer? En hoe gaan jullie dat krijgen, als het niet op dezelfde manier is als waarop jullie hebben gekregen wat jullie al hebben?

16

Verdergaan door de Geest of op eigen kracht

Hij zegt in vers 3:

Zijn jullie zo dom? Jullie zijn begonnen met de Geest, denken jullie nu op eigen kracht volmaakt te worden?

Daarmee bedoelt hij dat als je de wet gaat houden, dat een werk van het vlees is. En de Geest ontvangen door geloof, dat is een werk van de Geest. De vraag is: wie leidt dit christelijke leven, jij of God? Daar gaat het eigenlijk om. Wie leeft het christelijke leven? Als jij dat bent, dan is het vlees. En Jezus Zelf zei in Johannes hoofdstuk 6:

De Geest is het Die levend maakt, het vlees heeft geen enkel nut.
De woorden die Ik tot u spreek, zijn geest en zijn leven.

JOHANNES 6:63

Als je dit alleen maar in eigen kracht doet, dan heb je alleen maar geprobeerd een godsdienstig idee over te nemen dat christendom heet. Daar zat meteen een stel morele regels bij waaraan je je moet houden, en bepaalde rituelen. Je moet bijvoorbeeld je Bijbel lezen, elke dag een bepaalde tijd bidden, een bepaald aantal keren per maand naar de gemeente gaan, een bepaald percentage van je geld aan de gemeente geven en elk jaar tegenover zoveel mensen getuigen. Al die regels horen erbij, en je doet het gewoon in eigen kracht, op dezelfde manier als waarop je je leven leidde voordat je christen was. Wat je ook deed, je deed het in eigen kracht. Nu doe je dit gewoon in eigen kracht. Je doet het in het vlees.

Trouwens, besnijdenis en spijswetten en dergelijke, daar is niets geestelijks aan. Je hebt geen inspiratie of kracht van de Heilige Geest nodig om geen varkensvlees te eten. Voor chocolade misschien wel, maar voor varkensvlees niet. Het is niet iets bijzonder geestelijks. Het is iets wat iedereen kan doen. Een heiden kan het doen. Een heiden kan zich beperkingen opleggen in wat hij eet. Een heiden kan zijn voorhuid besnijden. Een

heiden kan bepaalde feesten houden. Als een heiden het net zo goed kan als jij, dan is er niets bijzonder geestelijks of christelijks aan. Het is vlees. Iedereen zonder de Geest kan het doen. Er is niets specifiek christelijks aan.

17

Zonde haten en zondaars liefhebben

Maar heiligheid, dat kan een heiden niet voortbrengen. Alleen de Heilige Geest kan heiligheid voortbrengen. Als je in de Geest wandelt, laat je leven heilig gedrag zien: je hebt gerechtigheid lief en haat het kwaad, maar je hebt slechte mensen wel lief. Dit is nog een kenmerk waaraan je wetticisme en genade in iemands leven kunt onderscheiden. Iemand die in de Geest wandelt, zal het kwaad haten. Maar een wetticist zal het kwaad haten, en ook slechte mensen haten, omdat die een bedreiging voor hem vormen.

Ik denk dat een wetticist voor een deel gewoon aan de mast van het schip vastgebonden zit. Zijn hart is nog steeds bij de sirene. Zijn hart verlangt naar de sirene, en hij neemt het degenen kwalijk die niet aan de mast van het schip vastgebonden zitten en die naar de sirene toe mogen gaan. Het heeft met jaloezie te maken. Je kunt aan iemands gedrag zien dat hij een wetticist is doordat hij diep in zijn hart jaloers wordt. Soms uit zich dat in veroordeling en kritiek en haat tegenover mensen en eigengerechtigheid enzovoort: hij is jaloers op mensen die de dingen doen die hij niet doet.

Als je jaloers bent op iemand die iets doet wat jij niet doet, dan moet je dat zelf ook willen doen. Je staat het jezelf alleen niet toe. Stel dat je buurman geen erg heilig leven leidt, of dat iemand in je gemeente geen erg heilig leven leidt. Misschien is die persoon niet eens behouden, maar hij is er wel, en hij leidt geen heilig leven. Als je wrok tegen hem koestert, hem kwaad wilt doen, over hem roddelt en hem veroordeelt, dan is de kans groot dat je boos bent omdat jij niet de dingen kunt doen waarmee hij blijkbaar weggemt.

Als je heiligheid liefhebt, zul je medelijden met hem hebben. Als je kijkt naar iemand die in zonde leeft, en dat is niet wat jij voor je eigen leven wilt, dan haat je hem niet; je hebt medelijden met hem. Je wilt hem bereiken. Jezus en de Farizeeën hebben daarin een totaal verschillende houding. De Farizeeën hadden de zonde lief, maar stonden zichzelf niet toe die te doen. Jezus had heiligheid lief en stond Zichzelf ook niet toe te zondigen. Maar Jezus had zondaars lief, en de Farizeeën niet. Dat konden ze niet. Zondaars vormden een te grote bedreiging, omdat ze de dingen deden die de Farizeeën eigenlijk ook graag zouden willen doen, maar die hun godsdienst hun niet toestond.

Er zijn ook veel mensen die hun christelijke leven zo leiden. Ze zijn in het vlees. Wat ze gedaan hebben, hebben ze in het vlees gedaan. Er is geen geestelijke verandering in hun leven. Er is geen geestelijke gerichtheid. Ze wandelen niet in de kracht en de liefde en de vrucht van de Geest. Het is alleen maar godsdienst. Omdat het godsdienst is, hebben ze er een hekel aan dat ze het moeten doen, maar ze kunnen het niet over hun hart verkrijgen ermee op te houden.

Het is zoals Hannah Whitehall Smith aan het begin van haar boek *A Christian's Secret for a Happy Life* zei. Ze zei dat een niet-christen tegen haar had gezegd: 'Jullie christenen doen me denken aan iemand die barstende hoofdpijn heeft. Je hebt last van je hoofd, maar je durft het niet kwijt te raken.' Zo is het met je christendom. Christen zijn maakt je leven ellendig, maar je durft het niet op te geven.

Hoe dan ook, dat is vlees. Als je in de Geest begonnen bent, zul je niet in het vlees tot volmaaktheid worden gebracht.

De spreker volgt hier de Engelse formulering van Galaten 3:3: 'tot volmaaktheid gebracht worden'. De hierboven geciteerde HSV heeft 'gaat u nu eindigen met het vlees?'

Als God bij je bekering een werk van Zijn Geest heeft gedaan, dan is het Zijn bedoeling dat je hele heiliging door diezelfde kracht plaatsvindt.

18

Heiligheid zonder wetticisme of losbandigheid

Het moeilijke hier, en daarom kiezen volgens mij zoveel predikers bij de behandeling van Galaten gewoon voor een volstrekt antinomianisme, is dat Paulus zich zo fel tegen wetticisme uitspreekt. Voor de meeste mensen is antinomianisme het enige alternatief voor wetticisme dat ze kennen. Dat wil zeggen: maak je gewoon geen zorgen over zonde, maak je geen zorgen over heiligheid. Je bent behouden door genade; maak je geen zorgen over hoe je leeft. Niemand is volmaakt. Dat is antinomianisme, en dat is wat veel mensen met Galaten doen. Paulus doet dat niet met Galaten. Paulus is vóór heiligheid. Paulus is vóór een geloof dat door de liefde werkzaam is.

Je hoeft niet heen en weer te slingeren tussen wetticisme en antinomianisme alsof dat de twee mogelijkheden zijn. Normaal christendom is heiligheid. Het probleem hier is dat het voor iemand die geen heilig hart heeft zo sterk op wetticisme lijkt. Als je een heilig hart hebt en een heilig leven leidt, zullen mensen die geen heilig hart hebben naar je kijken en denken dat je een wetticist bent. In eerste instantie zullen ze in elk geval denken: 'Je bent gewoon te streng voor jezelf. Je bent niet vrij.' Maar je bent wel vrij, want je doet precies wat je wilt doen. Dat is vrijheid. Maar je wilt een heilig leven leiden, en daarom doe je dat. Zij willen dat niet, en dus denken ze dat je een wetticist bent.

Maar het onderscheid tussen wetticisme en heiligheid ligt eenvoudigweg op een paar van deze geestelijke terreinen. Meet iemand zijn heiligheid af aan de godsdienstige dingen die hij doet? Hoe denkt hij over mensen die dat niet doen? Is hij jaloers op hen, of heeft hij medelijden met hen? Iedereen zal zeggen: 'O, ik heb medelijden met hen', omdat dat zo neerbuigend en zo deugdzaam klinkt. Maar eerlijk gezegd denk ik dat ontzettend veel christenen in het geheim jaloers zijn op zondaars. De Bijbel zegt uitdrukkelijk in de Psalmen:

De spreker noemt Psalmen, maar haalt hier Spreuken 23:17 aan.

Laat je hart niet jaloers zijn op de zondaars, maar heel de dag blijven in de vreze des HEEREN.

SPREUKEN 23:17

Maar ik denk dat christenen dat wel doen, omdat ze genoeg weten om bang te zijn voor de hel, maar God niet genoeg liefhebben om de zonde te haten.

Zonde haten is geen wetticisme. Zonde haten is zijn zoals Christus, zijn zoals Paulus, zijn zoals een christen. Bij wetticisme is het zo dat je niet echt de Geest hebt, het werk van de Geest dat in je werkt, een haat tegen de zonde en een liefde voor heiligheid. Toch leg je je toe op heiligheid in je uiterlijke gedrag, omdat het gewoon iets is wat je in het vlees doet. Er staat geen werk van de Geest tegenover, en je probeert je leven heiliger te maken door er vleselijke godsdienstige dingen aan toe te voegen die je in je natuurlijke kracht kunt doen.

Paulus zegt in vers 4:

Hebt u tevergeefs zoveel geleden? Als het toch eens tevergeefs was!

GALATEN 3:4

Nu moeten de woorden wel verwijzen naar de tijd dat Paulus hun voor het eerst het Evangelie verkondigde. Er was vervolging onder hen, en ze hadden geleden omwille van het Evangelie. En ze hadden meegemaakt hoe Paulus in hun midden leed omwille van het Evangelie. Maar nu zegt hij dat het allemaal tevergeefs is geweest. Als je je van het christendom gaat afkeren, dan heb je met al dat lijden de prijs betaald, maar het product niet gekregen. Het is jammer om te moeten lijden zonder dat het iets oplevert.

Het is mogelijk dat je lijden waardeloos is, en dat is jammer, want de Bijbel geeft aan dat lijden kostbaar kan zijn:

opdat de beproeving van uw geloof — die van groter waarde is dan die van goud, dat vergaat en door het vuur beproefd wordt — mag blijken te zijn tot lof en eer en heerlijkheid, bij de openbaring van Jezus Christus.

1 PETRUS 1:7

De beproeving van je geloof, het op de proef stellen, is kostbaar, maar het kan waardeloos zijn, afhankelijk van hoe je erop reageert. Lijden kan het middel zijn waardoor God je heiligt. Of het kan het middel zijn waardoor je uit hardnekkige godsdienstigheid gewoon de prijs betaalt en nooit werkelijk groeit en er nooit dichterbij God komt. Deze mensen hadden geleden, maar nu was het allemaal tevergeefs als ze afdwaalden in plaats van door hun lijden standvastiger te worden in hun trouw aan het Evangelie.

19

Abraham gerechtvaardigd vóór de besnijdenis

We hebben vers 5 bekeken. Laten we naar vers 6 gaan.

Zoals Abraham God geloofde en het hem tot gerechtigheid werd gerekend.

GALATEN 3:6

Dit vers is ons natuurlijk bekend. Het wordt in Romeinen aangehaald. Het wordt in Jakobus aangehaald. Volgens mij komt het zelfs voor in het boek Hebrreeën, en oorspronkelijk staat het in Genesis 15, vers 6. Paulus gebruikt het heel vaak, omdat het iets belangrijks duidelijk maakt over hoe een mens recht staat voor God, hoe een mens voor God gerechtvaardigd kan worden. De manier om voor God gerechtvaardigd te worden is door God als rechtvaardig te worden beschouwd. Hier hebben we gelukkig

een rechtstreekse uitspraak uit de oudtestamentische Schrift over hoe een mens als rechtvaardig werd beschouwd door God te geloven, dat wil zeggen: door geloof. Hij werd gerechtvaardigd.

Abraham is ook een heel goed voorbeeld, omdat hij vóór de wet leefde. Hier is een man die door God gerechtvaardigd werd, net zoals wij dat hopen te worden, maar hij heeft nooit de wet gehouden. Hij werd wel besneden, omdat God hem zei dat hij dat moest doen, maar dat maakte geen deel uit van zijn rechtvaardiging. Hij werd feitelijk in hoofdstuk 15 van Genesis gerechtvaardigd verklaard, maar pas in hoofdstuk 17 besneden. Zijn rechtvaardiging stond dus los van de besnijdenis of van het houden van welke wetten dan ook. Ze was uitsluitend gebaseerd op zijn geloof in God.

Dat is wat Paulus duidelijk maakt. Hij zegt:

Dit alleen wil ik van u vernemen: Hebt u de Geest ontvangen uit de werken van de wet, of uit de prediking van het geloof?

GALATEN 3:2

Abraham is dus ons voorbeeld, of het prototype van de mens die rechtvaardig is voor God. Vrijwel de hele rest van dit hoofdstuk besteedt Paulus eraan duidelijk te maken dat de wet weliswaar na de tijd van Abraham is gekomen, maar dat daardoor de manier waarop mensen gerechtvaardigd worden niet is veranderd. De komst van de wet heeft geen nieuwe manier van rechtvaardiging ingevoerd. We lezen verder bij vers 7:

20

Door geloof een kind van Abraham

Begrijp dan toch dat zij die uit het geloof zijn, Abrahams kinderen zijn. En de Schrift, die voorzag dat God uit het geloof de heidenen zou rechtvaardigen, verkondigde eertijds aan Abraham het Evangelie: In u zullen al de volken gezegend worden.

GALATEN 3:7-8

Dat citaat komt natuurlijk uit de vroegste opgetekende woorden die tot Abraham werden gesproken, in Genesis 12:3, in wat we het verbond met Abraham noemen. God zei:

Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt, zal Ik vervloeken; en in u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden.

GENESIS 12:3

Let op wat Paulus in deze twee verzen zegt. In vers 7 zegt hij:

Alleen degenen die geloven.

Overigens staat 'only', 'alleen', in de New King James cursief gedrukt. Misschien heb je een Bijbel waarin 'alleen' niet staat, en dat is prima. Maar het ligt er wel in besloten. Wat Paulus zegt, is dat degenen die uit het geloof zijn, de zonen van Abraham zijn. Niet meer en niet minder.

Besef dat er in de tijd van Paulus heel wat mensen waren, en in onze tijd ook, die beweerden zonen van Abraham te zijn, maar helemaal geen geloof in Christus hadden. Dat zijn mensen die Joden worden genoemd. Joden die niet in Christus geloven, zijn volgens Paulus geen zonen van Abraham. Degenen die uit het geloof zijn, zijn de kinderen van Abraham.

Paulus werkt dit later uit, want deze Galaten zijn benaderd door Joodse christenen die beweren iets beters te hebben. Ze beweren een verder ontwikkelde vorm van het christendom te hebben waar de Galaten nog niet van hebben gehoord. Ze zouden deze wettische dingen moeten toevoegen om een betere vorm van het christendom te hebben. Wat daarin doorklinkt, is: 'God heeft eerst tegen ons Joden gesproken. Hij heeft ons de wet gegeven. Jullie heidenen zijn laatkomers. Maar nu kunnen jullie van ons een aantal dingen leren die God ons eerder over de wet heeft verteld. Jullie moeten de wet aanvaarden.'

Maar wat Paulus zegt, is dat deze mensen wel mogen beweren dat ze een of andere afstamming hebben, maar dat ze de naam 'kinderen van Abraham' niet eens waardig zijn. Als ze niet volledig op Christus vertrouwen, als ze op het vlees of op de wet vertrouwen, dan zijn ze niet eens kinderen van Abraham, terwijl dat misschien juist is waar ze zich op beroemen.

21

Abrahams afkomst en zijn geestelijke kinderen

Kijk eens naar Johannes hoofdstuk 8. Jezus spreekt met de Joden over hun afstamming. In vers 33, Johannes 8:33, zeiden de Joden tegen wie Jezus sprak:

Zij antwoordden Hem: Wij zijn Abrahams nageslacht en zijn nooit slaaf van iemand geweest; hoe kunt U dan zeggen: U zult vrij worden?

JOHANNES 8:33

In vers 37 zei Jezus:

Ik weet dat u Abrahams nageslacht bent, maar u probeert Mij te doden, omdat Mijn woord in u geen plaats krijgt.

JOHANNES 8:37

Hij erkent dus dat ze lichamelijk van Abraham afstammen.

Ik spreek over wat Ik bij Mijn Vader gezien heb; u doet dus ook wat u bij uw vader gezien hebt.

JOHANNES 8:38

Zij antwoordden en zeiden tegen Hem:

Zij antwoordden en zeiden tegen Hem: Abraham is onze vader. Jezus zei tegen hen: Als u Abrahams kinderen was, zou u de werken van Abraham doen. Maar nu probeert u Mij te doden, een Mens Die de waarheid tot u gesproken heeft, die Ik van God gehoord heb. Dat deed Abraham niet.

JOHANNES 8:39-40

Met andere woorden, jullie doen niet wat zou laten zien dat jullie echte kinderen van Abraham zijn. Hij erkende in vers 37 dat ze van Abraham afstammen, ja, maar jullie zijn niet de kinderen van Abraham. Jullie zijn niet de zonen van Abraham. Als jullie dat wel waren, zouden jullie Abrahams geestelijke aard vertonen. Jullie zouden bijvoorbeeld niet proberen een man te doden die jullie de waarheid heeft verteld. Abraham deed dat niet, en jullie zouden de werken van Abraham doen als jullie werkelijk zijn kinderen waren.

Natuurlijk zegt Hij vervolgens:

U bent uit uw vader de duivel, en wilt de begeerten van uw vader doen; die was een mensenmoordenaar van het begin af, en staat niet in de waarheid, want er is in hem geen waarheid. Wanneer hij de leugen spreekt, spreekt hij vanuit wat van hemzelf is, want hij is een leugenaar en de vader van de leugen.

JOHANNES 8:44

want jullie zullen doen wat hij wil. Je kunt laten zien van wie je afstamt. Het is interessant: wij zouden zeggen een kind van God of een kind van de duivel. Jezus stelt een kind van Abraham tegenover een kind van de duivel. Want voor Paulus zijn een kind van Abraham en een kind van God hetzelfde, als de term 'kind van Abraham' goed wordt begrepen.

Kijk eens naar Romeinen hoofdstuk 9, dan zal ik je dit laten zien. Romeinen hoofdstuk 9, vanaf vers 6. Paulus zei:

Ik zeg dit niet alsof het Woord van God vervallen is, want niet allen die uit Israël voortgekomen zijn, zijn Israël. Ook niet omdat zij Abrahams nageslacht zijn, zijn zij allen kinderen. Maar: Alleen dat van Izak zal uw nageslacht genoemd worden.

ROMEINEN 9:6-7

Dat betekent dat er naast Izak nog anderen waren die kinderen van Abraham waren, maar zij werden niet geroepen. Zij waren nageslacht van Abraham, maar zij waren geen kinderen van God.

Dat is: niet de kinderen van het vlees zijn kinderen van God, maar de kinderen van de belofte worden als nageslacht gerekend.

ROMEINEN 9:8

Het nageslacht van Abraham, het ware nageslacht van Abraham, zijn degenen die het beloofde nageslacht van Abraham zijn, niet degenen die uit het vlees zijn. Die zijn niet de kinderen van God. Voor Paulus zijn degenen die kinderen van God zijn, de ware kinderen van Abraham. Daarom zegt hij in Galaten 3:7:

Begrijp dan toch dat zij die uit het geloof zijn, Abrahams kinderen zijn.

GALATEN 3:7

22

Alle volken gezegend door Abrahams geloof

Dit heeft heel belangrijke gevolgen voor het verbond met Abraham, en Paulus begint daar in het volgende vers, vers 8, een aantal dingen van uit te werken. Hij haalt in vers 8 Genesis 12:3 aan, waar staat:

Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt, zal Ik vervloeken; en in u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden.

GENESIS 12:3

Maar hoe? Hoe wordt dit vervuld? Hoe komt het dat alle volken in Abraham gezegend worden? Paulus vertelt het ons. Toen de Schrift dat zei, voorzag zij dat God de volken, of de heidenen, door het geloof zou rechtvaardigen. Deze uitspraak:

Begrijp dan toch dat zij die uit het geloof zijn, Abrahams kinderen zijn. En de Schrift, die voorzag dat God uit het geloof de heidenen zou rechtvaardigen, verkondigde eertijds aan Abraham het Evangelie: In u zullen al de volken gezegend worden.

GALATEN 3:7-8

noemt Paulus het verkondigen van het Evangelie door God aan Abraham. En wat is de boodschap? Dat God de volken door het geloof zou rechtvaardigen. Het geloof dat Abraham had, werd het voorbeeld voor het geloof van iedereen uit welk volk dan ook die behouden zou worden. En wij ontvangen diezelfde zegen van rechtvaardiging door het geloof, de zegen die Abraham had. Allen die het geloof van Abraham hebben, zijn zijn geestelijke kinderen, en Paulus werkt dat verder uit.

Maar het verbond met Abraham wordt vervuld in de gemeente. Alle volken worden in Abraham gezegend. Dat wil zeggen, in zijn zaad, want Christus is het Zaad, en alle volken worden gezegend door het Evangelie van Christus. Vers 9:

Daarom worden zij die uit het geloof zijn, gezegend samen met de gelovige Abraham.

GALATEN 3:9

Er staat:

23

De wet brengt overtreders onder de vloek

Want allen die uit de werken van de wet zijn, zijn onder de vloek. Er staat immers geschreven: Vervloekt is ieder die niet blijft bij alles wat geschreven staat in het boek van de wet, om dat te doen.

GALATEN 3:10

Dit betekent dat als je erop vertrouwt dat de wet en jouw gehoorzaamheid aan de wet je zullen behouden, die je niet zal behouden. Die zal je vervloeken. Je ligt onder een vloek, want er staat in de wet, in Deuteronomium 27, vers 26:

Vervloekt is wie de woorden van deze wet niet uitvoert door ze te houden! En heel het volk moet zeggen: Amen.

DEUTERONOMIUM 27:26

Heb je ooit niet de volle tien procent van je inkomen aan de tempel afgedragen? Heb je ooit iets onreins aangeraakt zonder daarna een week lang de ceremoniële reiniging te ondergaan? Heb je ook maar één bepaling van de wet overtreden? Dan lig je onder de vloek. De vloek van de wet is:

Iedereen die zich niet blijft houden aan alles wat in het wetboek staat, is vervloekt.

Als je daarin niet bent gebleven, als je die dingen niet hebt gedaan, dan lig je onder deze vloek. Dat klinkt niet als een Evangelie. Dat klinkt niet als goed nieuws.

Maar hij zegt in vers 11:

En dat door de wet niemand gerechtvaardigd wordt voor God, is duidelijk, want de rechtvaardige zal uit het geloof leven.

GALATEN 3:11

Deze uitspraak:

Wie rechtvaardig is, zal leven door geloof, wordt ook door Paulus vaak aangehaald. Die komt uit Habakuk 2:4. Hij haalt die ook aan in Romeinen 1:17. Die wordt ook aangehaald in Hebreeën 10:38. Het is een heel geliefd vers, want in wezen zegt hij dat degenen die rechtvaardig zijn voor God, rechtvaardig zullen zijn voor God vanwege hun geloof. Ze leven door hun geloof in God en niet door de wet.

Paulus heeft dus in vers 10 en 11 een tegenstelling gemaakt tussen de maatstaven van de wet en het beginsel van geloof. In wezen kom je óf onder een vloek omdat je vertrouwt op de wet, die je nooit volledig hebt gehoorzaamd, en kom je daardoor onder de vloek van degenen die haar niet gehoorzamen. Óf je kunt doen wat God heeft gezegd: je kunt door het geloof leven. Dat wil zeggen, door geloof in God te hebben, niet door wetten en regels te houden.

De wet is niet uit het geloof. Wat hij zegt, is dat de mens die de wet doet, zal leven omdat hij de wet doet. Maar niemand doet dat, en daarom leeft niemand erdoor. Daarom moet de rechtvaardige door het geloof leven.

24

Leven door geloof en vertrouwen op Jezus

Je hebt twee manieren om te leven. In vers 11 wordt aangehaald: 'De rechtvaardige zal uit het geloof leven.' In vers 12 staat dat de mens die doet wat de wet zegt, daardoor zal leven. We hebben dus twee tegengestelde manieren om te leven: leven door het geloof

of leven door de wet. Paulus zegt daarom dat de wet en het geloof niet met elkaar in overeenstemming zijn. Ze staan op gespannen voet met elkaar. Ze bieden verschillende wegen om leven te zoeken en dat leven te leiden.

Een godvruchtig mens zal leven omdat hij geloof heeft, en hij zal door het geloof leven. Paulus zei dat al in Galaten 2:20:

Ik ben met Christus gekruisigd; en niet meer ik leef, maar Christus leeft in mij; en voor zover ik nu in het vlees leef, leef ik door het geloof in de Zoon van God, Die mij heeft liefgehad en Zichzelf voor mij heeft overgegeven.

GALATEN 2:20

Ik leef niet door de wet. Ik leef door het geloof in Jezus.

Vaak hebben mensen, wanneer ze de uitdrukking ‘leven door het geloof’ gebruiken, een beperktere opvatting dan wat Paulus hier voor ogen heeft. Voor sommige mensen betekent leven door het geloof alleen maar dat je geen baan hebt. Je hebt geen zichtbare middelen van bestaan. Dat is niet wat Paulus bedoelt wanneer hij het heeft over leven door het geloof. Paulus bedoelt dat mijn behoud, de heiligheid en gehoorzaamheid in mijn hele leven en alles wat daarbij hoort, voortkomen uit één middel. En dat is vertrouwen op Jezus. Erop vertrouwen dat Jezus het allemaal doet.

Ik moet trouwens wel met Hem meewerken. Er bestaat zoiets als het geloof gehoorzamen en de waarheid gehoorzamen. Hij noemt dat in hoofdstuk 3, vers 1. Hij zegt:

O dwaze Galaten, wie heeft u betoverd om de waarheid niet te gehoorzamen; u voor wie Jezus Christus eerder voor ogen is geschilderd alsof Hij onder u gekruisigd was? Dit alleen wil ik van u vernemen: Hebt u de Geest ontvangen uit de werken van de wet, of uit de prediking van het geloof? Bent u zo dwaas? U die met de Geest begonnen bent, gaat u nu eindigen met het vlees? Hebt u tevergeefs zoveel geleden? Als het toch eens tevergeefs was! Hij dan Die u de Geest verleent en krachten onder u werkt, doet Hij dat uit de werken van de wet, of uit de prediking van het geloof?

GALATEN 3:1-5

De waarheid is iets wat je moet gehoorzamen. Maar je gehoorzaamt Jezus omdat Hij je Heere is en je op Zijn heerschappij vertrouwt. Niet omdat je gelooft in een bepaalde reeks regels en denkt dat je een heilig mens zult zijn als je die regels strikt naleeft, met of zonder Jezus. Geloof betekent dat ik geen enkel vertrouwen in mezelf heb. Ik heb vertrouwen in God. Mijn geloof is gericht op de gerechtigheid van Christus, niet op die van mij. De wet houdt in: ik span me in en vertrouw erop dat ik het goed genoeg zal doen om te voldoen aan wat God van mij verlangt, zodat ik op de laatste dag behouden zal worden. Ik zal gerechtvaardigd worden omdat ik deze wetten heb gehouden. Dat is niet op Christus vertrouwen. Dat is op jezelf vertrouwen. Het is vertrouwen op je vlees en je vermogen om het goede te doen. En hij zegt dat dit twee met elkaar strijdige manieren zijn om te leven en te streven naar een leven dat recht is voor God.

25

Christus draagt onze vloek aan het kruis

Vers 13:

Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet door voor ons een vloek te worden, want er staat geschreven: Vervloekt is ieder die aan een hout hangt,

GALATEN 3:13

Die uitspraak:

dan mag zijn dode lichaam niet aan de paal overnachten, maar moet u hem beslist diezelfde dag nog begraven. Een gehangene is namelijk door God vervloekt. U mag uw land, dat de HEERE, uw God, u als erfelijk bezit geeft, niet onrein maken.

DEUTERONOMIUM 21:23

staat in Deuteronomium 21:23. Het is iets interessants. Deuteronomium geeft in wezen aan dat mensen die aan bomen worden gehangen, aan bomen worden gehangen omdat ze vervloekt zijn.

In Deuteronomium werd iemand niet aan een boom gehangen zoals aan de galg in het Wilde Westen, wanneer ze iemand ophingen. In plaats daarvan werd een dood lichaam, nadat iemand met het zwaard of op een andere manier was gedood, aan een boom gehangen om het tentoon te stellen. Of soms aan een paal of iets anders. In de oude culturen van het Midden-Oosten was het gebruikelijk dat, als iemand gehaat was, zijn lichaam of zijn hoofd, of allebei, na zijn dood werd opgehangen om het publiekelijk tentoon te stellen.

Wanneer Deuteronomium spreekt over iemand die aan een boom is gehangen, gaat het gewoonlijk uit van iemand die gedood is vanwege een of ander misdrijf tegen God. De gezagsdragers hebben hem moeten terechtstellen, en hij wordt opgehangen en

tentoongesteld als voorbeeld voor iedereen. Het is een vloek. Zo iemand is door God vervloekt en wordt daarom opgehangen om te laten zien dat wat deze persoon ook gedaan heeft, waarvoor hij ook gedood is, Gods vloek met zich meebrengt.

Paulus past het hier iets anders toe, want Jezus stierf niet vanwege ongehoorzaamheid of vanwege iets wat Hij gedaan had. En Hij stierf natuurlijk aan het hout. Hij werd niet achteraf opgehangen. Er zijn dus enkele dingen in het beeld uit Deuteronomium die anders zijn dan in het geval van Jezus. Maar Paulus kan zeggen: luister, hier staat deze wet, die zegt:

iedereen die aan een boom hangt, is vervloekt.

Nou, is dat niet interessant? Jezus hing aan het hout, hoewel niet omdat God boos op Hem was.

Maar in de theologie van Paulus, zoals ik die begrijp, kwam Jezus aan het hout natuurlijk wel onder Gods vloek, omdat:

Want Hem Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid van God in Hem.

2 KORINTHE 5:21

En zo werd Jezus onze zonde en kwam Hij onder de vloek voor onze zonde. Wij verdienen het dus vervloekt te worden, omdat wij wegens ongehoorzaamheid onder de vloek van de wet liggen, maar Christus werd voor ons een vloek. Het is gewoon een andere manier om te zeggen dat Christus de straf voor ons heeft betaald, of dat Christus voor ons is gestorven.

Want het loon van de zonde is de dood, maar de genadegave van God is eeuwig leven, door Jezus Christus, onze Heere.

ROMEINEN 6:23

maar Jezus is voor ons gestorven. Het loon van het overtreden van de wet is een vloek. Hij nam de vloek voor ons op Zich. Hij heeft een vloek ondergaan, en dat is zelfs te zien aan de manier waarop Hij stierf: Hij stierf aan het hout.

26

Word of Faith over ziekte, armoede en dood

Ik wil iets zeggen over de vloek van de wet in deze passage, in vers 13, want er staat:

Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet door voor ons een vloek te worden, want er staat geschreven: Vervloekt is ieder die aan een hout hangt,

GALATEN 3:13

Als je ooit in kringen van de Word of Faith-beweging bent geweest, zul je merken dat dit een vers is dat vaak wordt aangehaald. De leer van de Word of Faith-beweging houdt namelijk onder andere in dat wij als christenen gevrijwaard zijn van bepaalde onaangename dingen, met name ziekte en armoede. Ze proberen op verschillende manieren dit idee te verdedigen, dat wij gevrijwaard zijn van ziekte en armoede. Hun opvatting gaat volkomen tegen de Schrift in, maar ze hebben een paar verzen waarvan ze denken dat ze die zo kunnen verdraaien dat ze dit punt ermee kunnen maken. En dit is er een van:

Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet.

Wat heeft dat met ziekte en armoede te maken? Eigenlijk niets. Maar wat de mensen van de Word of Faith-beweging zeggen, is dat je, als je Deuteronomium 28 leest, de verschillende vervloekingën zult lezen waarvan God zei dat ze over Israël zouden komen als ze Zijn wet overtraden. Daaronder vielen misoogsten, hongersnoden, het uitblijven van regen, oorlogen, ziekte en miskramen. Er worden allerlei dingen opgesomd die God over de Joden zou brengen als ze ongehoorzaam waren.

De mensen van de Word of Faith-beweging nemen echter dat hele hoofdstuk, Deuteronomium 28, en zeggen dat er in wezen drie dingen worden genoemd. Ze zeggen: ziekte, armoede en dood. Dit is een kunstmatig reductionisme. De passage noemt waarschijnlijk tientallen verschillende dingen die mensen zouden overkomen. Maar Kenneth Hagin, E. W. Kenyon, deze mensen zeggen: 'Dit komt in wezen allemaal neer op drie dingen: armoede, ziekte en dood. En dat is de vloek van de wet.'

Ze zeggen: 'Daarom heeft Hij ons verlost van armoede, heeft Hij ons verlost van ziekte en heeft Hij ons verlost van de dood.' Tot zover ben ik het al niet met de redenering eens. Maar zelfs als ik tot zover met de redenering zou kunnen instemmen, zou ik nog niet de conclusie trekken die zij trekken. Zij zouden zeggen: omdat Jezus ons heeft verlost van armoede en ziekte en dood, hoeven we nooit ziek te zijn en hoeven we nooit arm te zijn. Maar volgens mij moeten we nog iets verder gaan. Betekent dat dan niet dat we ook nooit hoeven te sterven? Als Hij ons heeft verlost van armoede, ziekte en dood, en dat betekent dat we nooit arm of ziek hoeven te zijn, betekent dat dan ook niet dat we niet hoeven te sterven? Ze zeggen: 'Nou, dat is geestelijk. Natuurlijk moeten we lichamelijk sterven.' Dat zouden ze toegeven. 'Maar het is de geestelijke dood waarvan Hij ons heeft verlost.'

O, ik begrijp het. Maar in Deuteronomium 28 wordt de geestelijke dood helemaal niet genoemd. De enige dood die daar voorkwam, was de dood door het zwaard, door hun vijanden. Dus als we de dood geestelijk gaan opvatten, moeten we armoede en ziekte misschien ook geestelijk opvatten? Nee, dat is niet aanvaardbaar. Die vatten ze letterlijk op en de dood geestelijk.

Ik zou dit zeggen: Jezus heeft ons verlost van armoede, ziekte en dood, maar dat heeft niets te maken met wat Paulus hier zegt. Wanneer we in de opstanding zijn, zullen we geen armoede, ziekte of dood ervaren. Intussen zuchten we, zei Paulus:

En dat niet alleen, maar ook wijzelf, die de eerstelingen van de Geest hebben, ook wijzelf zuchten in onszelf, in de verwachting van de aanneming tot kinderen, namelijk de verlossing van ons lichaam.

ROMEINEN 8:23

Hij zei dat in Romeinen hoofdstuk 8, dat we zuchten in deze tabernakel terwijl we wachten op het moment waarop Hij inderdaad het verworven bezit, ons lichaam, zal verlossen. Dan zal natuurlijk alles wat negatief is er niet meer zijn.

27

Verlost van de vloek en Gods toorn

Maar dit gebruik van dit vers is volkomen misplaatst, want Paulus heeft het niet eens over Deuteronomium 28. Hij heeft het niet over afzonderlijke vervloekingen. Hij heeft het over de vloek van de wet. De vloek van de wet is, zoals hij die eerder in vers 10 aanhaalde:

Want allen die uit de werken van de wet zijn, zijn onder de vloek. Er staat immers geschreven: Vervloekt is ieder die niet blijft bij alles wat geschreven staat in het boek van de wet, om dat te doen.

GALATEN 3:10

Verwijzing gecontroleerd: de spreker noemde Deuteronomium 27:26, maar de bewoording is Galaten 3:10.

Dat is niet eens een citaat uit Deuteronomium 28. Dat is een citaat uit Deuteronomium 27:26. Het is geen uitspraak over specifieke vervloekingen. Het is eenvoudig een uitspraak over vervloekt zijn door God, onder Gods toorn zijn, onder Gods vloek zijn. Iemand die de wet overtreedt, ligt onder Gods vloek, onder Zijn toorn. Christus heeft ons uit die situatie verlost, doordat Hij onder Gods vloek kwam. Hij werd voor ons een vloek en Hij nam Gods toorn op Zich. Daarom zijn we van die toorn verlost. We zijn verlost van die vloek die met de wet verbonden is, niet van de vervloekingen.

Hij heeft het niet over de vervloekingen die in Deuteronomium worden opgesomd. Hij heeft het over de vloek, enkelvoud. Dat is eenvoudig de uitspraak:

iedereen die zich niet aan de wet houdt, is door God vervloekt.

Maar dat geldt ook voor iedereen die aan een hout hangt. Dus omdat Jezus aan een hout hing, heeft Hij onze vloek voor ons ontvangen. Zo redeneert Paulus.

Overigens zouden heel wat mensen bezwaar maken tegen de logica van Paulus' redenering hier en zeggen: 'Nou, hij gebruikt woorden die in hun oorspronkelijke context niet hetzelfde betekenen, alsof ze allemaal hetzelfde betekenen.' Dat kan zo lijken, en dat is in een aantal gevallen zo wanneer de apostelen oudtestamentische Schriftgedeelten aanhalen.

Je moet daar zelf een oordeel over vormen. Maar naar mijn oordeel, wanneer er in Lukas 24:45 staat:

Toen opende Hij hun verstand zodat zij de Schriften begrepen.

LUKAS 24:45

— waarmee de apostelen worden bedoeld — heeft Hij het verstand van de apostelen geopend, zodat zij de Schriften konden begrijpen, dat wil zeggen de oudtestamentische Schriften. Ik ga ervan uit dat zij het bij het rechte eind hadden. Ik ga ervan uit dat, ook als hij iets zag wat ik niet zag, dat misschien komt doordat mijn verstand niet geopend was zoals het zijne. Daarom laat ik hem mijn verstand openen door mij te vertellen wat hij zag.

Ik aanvaard de inspiratie van Paulus' geschriften. Sommige mensen zeggen dat er hier een kink in de redenering lijkt te zitten. Sommige mensen denken dat dat zo is, maar persoonlijk geloof ik dat Christus het verstand van de apostelen heeft geopend en dat zij het juist begrepen hebben. Wij zouden sommige van die verzen in hun oorspronkelijke context zo kunnen lezen dat er iets anders staat of iets anders wordt bedoeld. Maar ik houd het bij de gezaghebbende uitleg van de apostelen.

28

De zegen van Abraham en de welvaartsleer

Vers 14:

opdat de zegen van Abraham in Christus Jezus tot de heidenen zou komen, en opdat wij de belofte van de Geest zouden ontvangen door het geloof.

GALATEN 3:14

Ook dit vers wordt gebruikt door de mensen van de Word of Faith-beweging. Ik ga het bij de behandeling van Galaten niet veel over hen hebben, maar we zijn hier net terechtgekomen bij een opeenhoping van teksten die zij als bewijs aanvoeren. Een onderdeel van de leer van de Word of Faith-beweging is wat de welvaartsleer wordt genoemd. Het idee is dat God wil dat je materiële voorspoed hebt. Het maakt deel uit van je behoud. Het is niet zo dat je behouden wordt door welvarend te zijn, maar het hoort gewoon bij wat God voor iedere christen voor ogen heeft: dat die rijk is.

Het verheerlijkt de Vader wanneer mensen zien dat er goed voor Zijn kinderen wordt gezorgd, zeggen ze. Als een christen arm is, is dat een slecht getuigenis, en God heeft nooit bedoeld dat je arm zou zijn. Als je arm bent, dan berooft de duivel je van al het geld dat God je wil geven. Dit is werkelijk wat de welvaartsleraars onderwijzen. Ze hebben natuurlijk niet veel Bijbelse grond om op te steunen, want de Bijbel leert precies het tegenovergestelde. Maar een van de verzen die ze aan hun kant denken te hebben, is dit vers 14:

Zodat de zegen van Abraham door Christus Jezus ook bij de niet-Joden terecht zou komen.

Zo zouden Hagin en anderen dit uitleggen: 'Luister, de zegen van Abraham. Weet je nog dat Abraham een heel rijke man was? Hij was gezegend met veel vee, dienaren, runderen, kamelen, goud en zilver. Hij was een heel vermogend man. En de Bijbel zegt

dat die zegen van Abraham op ons moet komen, op ons als heidenen die in Christus zijn. Daarom zouden wij rijk moeten zijn, zoals Abraham rijk was. Dat is de zegen van God op hem.'

Toen ik als tiener dit soort redeneringen las, worstelde ik daarmee. 'Nou, ik weet het niet. Dat lijkt niet juist, maar het ziet ernaar uit dat het misschien toch die betekenis zou kunnen hebben.' Maar ik was zo naïef. Nu ik ouder ben en gewoon naar de Schrift en de gedachtegang kijk, kost het me niet eens moeite om te zien waarom die redenering niet opgaat. Paulus bespreekt hier niet elke zegen die God hem gaf. Als dat zo was, zouden we moeten verwachten dat God ons op onze oude dag een zoon geeft, want dat heeft God Abraham ook beloofd en gegeven. Dat is toch ook een zegen van Abraham?

Wanneer mijn vrouw de menopauze achter de rug heeft, zou ik aanspraak moeten kunnen maken op een zoon bij mijn vrouw. Hij werd 175 jaar oud. Dat was toch ook een zegen? Ik kan er dan zeker aanspraak op maken dat Gods zegen van Abraham ook op mij rust. Ik zou 175 jaar oud moeten worden en kinderen moeten krijgen nadat ik 100 ben geworden. En een van mijn kinderen zou de hele wereld moeten veranderen, want dat was ook aan Abraham beloofd. Het is absurd om te suggereren dat elk afzonderlijk ding waarin Gods zegen op het leven van Abraham tot uitdrukking kwam, elke afzonderlijke belofte die God aan hem vervulde, op de een of andere manier op precies dezelfde manier in mijn leven vervuld zal worden. Dat heeft niets te maken met wat Paulus zegt.

29

Abrahams zegen is toegerekende gerechtigheid

Wat is de zegen van Abraham waar Paulus het hier over heeft? Hij heeft er al naar verwezen. Die staat eerder, in vers 6.

Zoals Abraham God geloofde en het hem tot gerechtigheid werd gerekend.

GALATEN 3:6

Hij werd gerechtvaardigd. Dat is de zegen. Hij was gezegend, niet vervloekt. Wie onder de wet zijn, zijn onder een vloek. Abraham was gezegend. Hij was gerechtvaardigd, niet vervloekt, niet veroordeeld. De zegen van Abraham was dat hij door geloof gerechtvaardigd werd.

Paulus bespreekt trouwens dezelfde kwestie in Romeinen 4. Laten we dat eens opslaan. De rest van hoofdstuk 3 van Galaten wil ik later behandelen. Kijk in Romeinen 4 eens naar deze redenering. Die loopt parallel aan Galaten 3, aan de verzen die we aan het lezen zijn. Vanaf vers 1:

Wat zullen wij dan zeggen dat Abraham, onze vader, wat het vlees betreft verkregen heeft?

ROMEINEN 4:1

Daarmee wordt bedoeld: onze vader naar het vlees, Abraham, onze lichamelijke vader, de Joodse vader.

Immers, als Abraham uit werken gerechtvaardigd is, heeft hij iets om zich op te beroemen, maar niet bij God. Want wat zegt de Schrift? En Abraham geloofde God, en het is hem tot gerechtigheid gerekend. Aan hem nu die werkt, wordt het loon niet toegerekend naar genade, maar naar wat men hem verschuldigd is. Bij hem echter die niet werkt, maar gelooft in Hem Die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot gerechtigheid. Zoals ook David de mens zalig spreekt aan wie God gerechtigheid toerekent, zonder werken:

ROMEINEN 4:2-6

Hij citeert Psalm 32:

Gelukkig zijn degenen van wie de wetteloze daden vergeven zijn en van wie de zonden bedekt zijn. Gelukkig is de mens aan wie de Heere geen zonde zal toerekenen.

ROMEINEN 4:7-8, NAAR PSALM 32:1-2

Wat hebben de Schrifttekst van David en de Schrifttekst over Abraham met elkaar gemeen? Ze hebben allebei te maken met toerekening. De Schrifttekst uit Genesis 15:6, die hier in Romeinen 4:3 wordt aangehaald, luidt:

En hij geloofde in de HEERE, en Die rekende hem dat tot gerechtigheid.

GENESIS 15:6

Of toegerekend.

God beschouwde Abraham op grond van zijn geloof als rechtvaardig. In het citaat van David uit Psalm 32, hier in vers 7 en 8, staat:

Welzalig de mens wie de HEERE de ongerechtigheid niet toerekent, en in wiens geest geen bedrog is.

PSALMEN 32:2

Als God geen zonde toerekent, rekent Hij gerechtigheid toe. Hij beschouwt je óf als zondig óf als rechtvaardig. Dat zijn de twee mogelijkheden. Zowel David als Abraham kende hetzelfde verschijnsel: rechtvaardiging door geloof.

Let hier eens op, in vers 6 van Romeinen 4. Hij zegt:

Zoals ook David de mens zalig spreekt aan wie God gerechtigheid toerekent, zonder werken:

ROMEINEN 4:6

Het is een zaligheid om door geloof als rechtvaardig te worden beschouwd. David beschrijft de zaligheid van de mens aan wie God gerechtigheid toerekent. Dat is de zegen van Abraham: dat hij als rechtvaardig werd beschouwd.

In de context van Galaten 3 heeft Paulus het niet over alles wat God voor Abraham heeft gedaan. Hij heeft het er niet over of Abraham rijk was, of vier vrouwen of acht kinderen had, of 175 jaar leefde, of wat dan ook. Daar heeft hij het allemaal niet over wanneer hij zegt: 'de zegen van Abraham'. Hij heeft het over de enige zegen van Abraham die hij eerder ter sprake heeft gebracht, en dat is:

Zoals Abraham God geloofde en het hem tot gerechtigheid werd gerekend.

GALATEN 3:6

Dat is de zegen van Abraham.

Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet door voor ons een vloek te worden, want er staat geschreven: Vervloekt is ieder die aan een hout hangt, opdat de zegen van Abraham in Christus Jezus tot de heidenen zou komen, en opdat wij de belofte van de Geest zouden ontvangen door het geloof.

GALATEN 3:13-14

Dat is de zegen: het is de belofte van de Geest, Die het onderpand is van onze rechtvaardiging, het onderpand van ons behoud. Hij heeft het over behoud. Hij heeft het hier niet over bankrekeningen. Hij heeft het niet over welvaart. Hij heeft het over behoud. Dat is het enige waar hij het over heeft.

Hij zegt: 'Luister, Abraham werd niet gerechtvaardigd door de werken van de wet te onderhouden.' Sterker nog, niemand is ooit gerechtvaardigd door de werken van de wet te onderhouden. De wet veroordeelt en vervloekt. Abraham werd niet behouden door allerlei godsdienstige dingen te doen. Overigens waren er wel godsdienstige activiteiten in Abrahams leven. Hij bouwde altaren en bracht offers. Hij liet zich besnijden, enzovoort. Maar dat alles stond in wezen buiten de kern van de kwestie van

zijn rechtvaardiging. Het was een uiting van zijn vroomheid, van zijn liefde voor God en zijn verlangen om God te aanbidden. Dat hoort trouwens iedere christen in zijn leven te hebben: een verlangen om God te aanbidden. Maar hij werd niet behouden door dierenoffers te brengen, en hij werd niet behouden door zich te laten besnijden. Hij werd behouden door geloof, en zo worden wij ook behouden. Wat Paulus dus zegt, is dat het niets toevoegt om daar werken aan toe te voegen.

30

Een bekrachtigd verbond blijft bindend

Vers 15:

Broeders, ik spreek op menselijke wijze: Zelfs een verbond van mensen dat rechtsgeldig is geworden, stelt niemand terzijde of voegt daar iets aan toe.

GALATEN 3:15

Zodra een verbond tussen mensen bekrachtigd is, zelfs als God er niet bij betrokken is, is het onveranderlijk. Dat is wat hij zegt.

Welnu, zo zijn de beloften aan Abraham en aan zijn nageslacht gedaan. Hij zegt niet: En aan de nageslachten, alsof er sprake zou zijn van velen; maar van één: En aan uw Nageslacht; dat is Christus. Dit nu zeg ik: Het verbond, dat eertijds door God rechtsgeldig was gemaakt met het oog op Christus, wordt door de wet, die na vierhonderddertig jaar gekomen is, niet krachteloos gemaakt om de belofte teniet te doen. Want als de erfenis uit de wet is, is zij niet meer uit de belofte; maar aan Abraham heeft God die door de belofte genadig geschonken.

GALATEN 3:16-18

Waar gaat dit over? Hij begint met te zeggen: ‘Laten we als voorbeeld nemen hoe verbonden werken.’ In onze moderne samenleving hebben we niet veel verbonden. We hebben het huwelijk als verbond, maar daarnaast hebben we meestal contracten en andere dingen die niet echt hetzelfde zijn als verbonden. Waar wij tegenwoordig een contract zouden gebruiken, hadden ze in de oudheid meestal een verbond. Een verbond was een overeenkomst die voor beide partijen bindend was.

Dat is anders dan bij een contract. Stel dat jij en ik een contract sluiten: ik koop jouw auto en betaal die af met 100 dollar per maand. En daarna besluiten we allebei dat het een slechte overeenkomst was. Jij wilde je auto niet verkopen en ik wilde de afbetalingen niet doen. Dus zeg ik: ‘Luister, kan ik daar nog onderuit?’ Jij zegt: ‘Natuurlijk, we zien ervan af.’ Daar wordt niemand tekort mee gedaan. We hebben allebei met het contract ingestemd. We hebben er allebei mee ingestemd om ervan af te zien.

Zo is het huwelijk niet, hoewel sommige mensen er wel zo over denken. Bij het huwelijk is het zo dat, zelfs als beide mensen ervan af willen, ze er niet van af kunnen. Het is een verbond. Een verbond is levenslang bindend. Het is onveranderlijk. De lezers van Paulus wisten dat, want in die tijd kwamen verbonden vaker voor dan contracten. Mensen sloten verbonden.

Hij zegt:

Zelfs een overeenkomst tussen mensen kun je niet meer veranderen als die eenmaal helemaal is bevestigd en bekrachtigd en zo.

31

De latere wet verandert Gods belofte niet

Welnu, hoe zit het dan met Gods verbond met Abraham? Dat de wet er 430 jaar later bij kwam, verandert niet wat God met Abraham had vastgelegd. God had een verbond met Abraham, en dat verbond hield in wezen in dat de heidenen door hem gezegend zouden worden op dezelfde manier als hij, namelijk door geloof. Dat is een verbond dat God met Abraham heeft gesloten. Dat de wet er enkele eeuwen later bij kwam, kan

het verbond niet veranderen. De wet heeft het niet vervangen. De wet heeft het niet gewijzigd. De wet was iets anders dan dat verbond, en was niet bedoeld om de voorwaarden van het verbond te wijzigen.

De wet was een leermeester zegt hij verder. In het eerstvolgende vers, wanneer we vers 19 lezen, zegt hij:

Waartoe dient dan de wet? Zij is eraan toegevoegd omwille van de overtredingen, totdat het Nageslacht zou gekomen zijn aan Wie het beloofd was; en zij is door engelen in de hand van de middelaar beschikt.

GALATEN 3:19

Hij vertelt ons dat de wet een doel had, maar dat doel was niet om de bepalingen van het verbond te veranderen. Het was nu niet nodig om de wet te onderhouden om gerechtvaardigd te worden. In het verbond met Abraham was al vastgelegd dat rechtvaardiging een zaak van geloof was. De wet had betekenis, had een doel, maar dat doel was niet om de voorwaarden te veranderen waaronder God mensen rechtvaardigt. Dat doet de wet niet; ze verandert de voorwaarden niet. Ze rechtvaardigt mensen ook niet.

Er zijn hier een paar dingen, het ene belangrijker dan het andere. Waar Paulus zegt dat de wet 430 jaar later kwam, is het getal strikt genomen niet exact. 430 jaar is het aantal jaren dat de Joden in Egypte waren. Abraham leefde echter een paar honderd jaar daarvoor. Hij stierf een generatie of twee voordat ze naar Egypte gingen. Daarom geeft Paulus geen exact getal. Het exacte aantal is namelijk niet bekend: hoeveel tijd er verstreek vanaf het moment dat God tot Abraham sprak tot het moment dat de Joden in Egypte waren. Het is tot op zekere hoogte te berekenen. Maar Paulus is er niet op uit om alle rekenkundige details uit te werken. Wat hij duidelijk maakt, is dat het beslist minstens 430 jaar later was, omdat de Joden tussen de tijd van Abraham en de tijd van de wet zo lang in Egypte waren. Hij betoogt niet dat het alleen dat aantal jaren was, maar dat is genoeg om te laten zien dat het een heel stuk later was. En doordat het later kwam, vervangt het niet wat ouder was. De wet kwam niet om het verbond dat God met Abraham sloot te vervangen of te veranderen.

32

Christus is het beloofde Zaad van Abraham

Het andere punt, dat hier belangrijker is, is vers 16. Daar zegt hij namelijk dat de beloften aan Abraham en zijn zaad werden gedaan. Het verbond werd gesloten met Abraham en zijn zaad. Volgens mij gelooft iedere Jood en iedere aanhanger van de bedelingenleer tegenwoordig dat dit verbond bestaat met Abraham en zijn lichamelijke zaad, dat wil zeggen de Joden. Maar Paulus geloofde dat niet. Als je tegenwoordig praat met mensen die de bedelingenleer aanhangen, zullen ze zeggen: 'Ja, de Joden zijn nog steeds Gods uitverkoren volk.' Ze zullen altijd teruggrijpen op het verbond met Abraham. God deed een belofte aan Abraham en zijn zaad. Dat klopt, dat deed Hij. Maar wat bedoelde Hij? Bedoelde Hij de Joden?

Kijk maar. Paulus zei in vers 16:

Hij zegt niet: aan je nakomelingen, alsof het om meerdere mensen gaat.

Met andere woorden, de belofte is niet aan de vele zaden van Abraham, maar aan één Zaad van Abraham, en dat is Christus. De belofte, het verbond, was voor Abraham en voor Christus, zegt Paulus. Niemand anders, alleen Abraham en Christus.

Waar laat dat alle anderen? Dat laat hen óf in Christus óf buiten Christus. Het gaat niet om in Israël of buiten Israël. Het gaat niet om Jood of heiden. Dat zijn de kwesties niet meer. De vraag is: ben je in Christus? En zo ja, dan ben je Abrahams zaad, omdat Christus Abrahams Zaad is. En als je in Hem bent, deel je in Zijn hoedanigheid als Zaad, of hoe je dat ook noemt. Hij is het Zaad, en je bent zaad in Hem.

We springen even vooruit naar vers 29. Hij zegt:

'En als jullie bij Christus horen' — dat wil zeggen, als je in Christus bent — 'dan zijn jullie Abrahams zaad.'

Daar heb je het. Jullie christenen zijn Abrahams zaad, en jullie zijn de erfgenamen overeenkomstig de belofte. Dan valt er volgens mij iemand anders buiten. Ik weet niet hoe iemand sinds de tijd van Jezus of Paulus zou kunnen betogen dat de Joden die niet in Christus geloven op de een of andere manier toch nog Abrahams zaad zijn, dat er

nog beloften aan hen vervuld moeten worden, enzovoort. Paulus zei nee. Als je Christus toebehoort, ben je in Hem, Die het Zaad is. Het was niet aan vele zaden, zoals vele Joden of zelfs vele christenen. Slechts één Zaad, Christus. Maar als je in Christus bent, ben je niet met velen; je bent één. Je bent één in Christus. En als één ben je dat zaad aan wie de beloften gedaan zijn.

33

Israël, de gemeente en de verbondsbeloften

Deze opvatting wordt soms minachtend ‘vervangingstheologie’ genoemd. De aanhangers van de bedelingenleer denken dat mensen zoals ik Israël door de gemeente hebben vervangen. Nee, ik heb niemand door iemand anders vervangen. Ik heb geen bevoegdheid om dat te doen. De vraag is: wat heeft God gedaan? Heeft God Israël door de gemeente vervangen? Als je het op een bepaalde manier bekijkt, zou je dat kunnen zeggen. Een andere manier om het te bekijken is dat Israël als geheel nooit het zaad was. Alleen de gelovigen, alleen degenen die het geloof van Abraham hebben, worden samen met de gelovige Abraham gezegend, zei Paulus.

Daarom was het altijd al zo, ook in de tijd van het Oude Testament, dat alleen die Joden of heidenen zoals Ruth die geloof hadden, het zaad waren. De Joden die geen geloof hadden, zijn nooit het zaad geweest en zijn dat nu ook niet. Alleen die Joden die gelovigen zijn en heidenen die gelovigen zijn, zijn het zaad. Dat was waar in de tijd van het Oude Testament. Het is nu ook waar. Alleen degenen die het geloof van Abraham hebben, worden behouden. Daarom zei Jezus tegen de Joden:

Zij antwoordden en zeiden tegen Hem: Abraham is onze vader.
Jezus zei tegen hen: Als u Abrahams kinderen was, zou u de werken van Abraham doen.

JOHANNES 8:39

Jullie zijn de nakomelingen van Abraham, maar dat is niet hetzelfde als Abrahams zaad. Jullie hebben niet zijn geest. Jullie hebben niet zijn geloof.

Dit heeft dus zeer verstrekkende gevolgen. Het zal opnieuw aan de orde komen in hoofdstuk 4: de verhouding van de Joden, de ongelovige Joden van tegenwoordig, tot de verbondsbeloften. Paulus geeft daar aan het einde van hoofdstuk 4 heel krachtig onderwijs over. En dat is dat zij niet samen erfgenaam zullen zijn met de kinderen van de vrije vrouw, en dat zijn de christenen in Christus. Daar zullen we een andere keer over praten. We zullen waarschijnlijk rond vers 19 verdergaan.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Galaten 3:1-5
- Mattheüs 5:22
- Mattheüs 5:21
- Psalmen 14:1
- Galaten 1:6
- 1 Korinthe 10:13
- Efeze 2:8-9
- Romeinen 6:1
- Romeinen 6:16
- Kolossenzen 2:16-17
- Romeinen 14
- Hebreeënen 10:25
- Markus 12:30-31
- 2 Korinthe 13:5
- Mattheüs 12:3-4
- Mattheüs 12:8
- Johannes 6:63
- Spreuken 23:17
- Galaten 3:4
- 1 Petrus 1:7
- Galaten 3:6
- Galaten 3:2
- Galaten 3:7-8

- Genesis 12:3
- Johannes 8:33
- Johannes 8:37
- Johannes 8:38
- Johannes 8:39-40
- Johannes 8:44
- Romeinen 9:6-7
- Romeinen 9:8
- Galaten 3:7
- Galaten 3:9
- Galaten 3:10
- Deuteronomium 27:26
- Galaten 3:11
- Galaten 2:20
- Galaten 3:13
- Deuteronomium 21:23
- 2 Korinthe 5:21
- Romeinen 6:23
- Romeinen 8:23
- Lukas 24:45
- Galaten 3:14
- Romeinen 4:1
- Romeinen 4:2-6
- Romeinen 4:7-8, naar Psalm 32:1-2
- Genesis 15:6
- Psalmen 32:2
- Romeinen 4:6
- Galaten 3:13-14
- Galaten 3:15
- Galaten 3:16-18
- Galaten 3:19
- Johannes 8:39

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.